

Inventering och bedömning av naturvärde 2015 och 2016

Långbjörn - Storfinnforsen

Planerad kraftledning i Sollefteå kommun

Produktion: Enetjärn Natur AB 2016

enetjärn
natur ab

2016-08-31

Om dokumentet

Enetjärn Natur AB på uppdrag av Svenska kraftnät

Inventering och bedömning av naturvärde 2015 och 2016, Långbjörn - Storfinnforsen, Planerad kraftledning i Sollefteå kommun

Inventeringsuppdraget har genomförts under tiden augusti till oktober 2015 (ursprungligt ledningsförslag) med kompletterande inventering och utredning under juli till augusti 2016 (aktuellt ledningsförslag).

Detta dokument utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen för projektet.

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Andreas Bernhold – naturinventering, bedömningar och rapportering 2015 och 2016

Julia Pettersson - naturinventering och bedömningar 2015

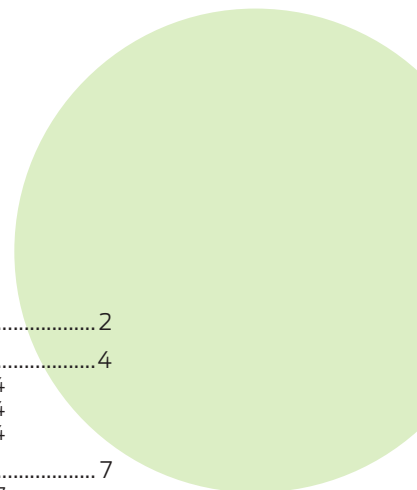
Sofia Lund – kvalitetsgranskning

Samtliga är verksamma vid Enetjärn Natur AB.

Omslagsbild: Produktionsskog av tall. En vanlig skogstyp utmed de inventerade utredningskorridorerna.

Samtliga fotografier: Enetjärn Natur AB om inte annat anges.

Kartmaterial har använts med tillstånd från Lantmäteriet: © Lantmäteriet Medgivande R50171088_140001.

Innehåll

Om dokumentet	2
1 Inledning.....	4
Om projektet.....	4
Syfte med naturvärdesinventeringen	4
Metodik.....	4
2 Naturmiljö och naturvärde	7
Översiktlig beskrivning	7
Skog.....	7
Våtmarker	8
Vatten.....	9
Naturvärde	10
Landskapsobjekt.....	17
Omgivande landskap	20
3 Arter	23
Artskyddsförordningens bilaga 1	23
Artskyddsförordningens bilaga 2	25
Förekomst av andra naturvårdsintressanta arter	25
4 Samlad bedömning.....	26
Källor.....	29
Webbsidor	29
Litteratur	29
Bilaga 1 – Objekt med högre naturvärde.....	31

1

1 Inledning

Om projektet

Svenska kraftnät planerar att uppföra en ny 400 kV kraftledning mellan kraftstationerna Långbjörn (Ångermanälven) och Storfinnforsen (Faxälven), norr om Ramsele i nordvästra delen av Sollefteå kommun, Västernorrlands län (Figur 1). Som en del i den miljökonsekvensbeskrivning som ska ligga till grund för tillståndsprövningen av kraftledningen har naturvärdesinventering utförts av Enetjärn Natur under säsongerna 2015 (ursprunglig utredningskorridor 2015) och 2016 (aktuell utredningskorridor, anpassad efter förekommande områden med högre naturvärde från inledande utredning 2015). Inventeringsområdet omfattar en 200-400 m bred korridor i väst-östlig riktning, där 200 m användes för den anpassade utredningskorridoren inventerad 2016. Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. Fältbesök gjordes i augusti 2015 och augusti 2016. Resultat av fältbesök och annan kunskapsammanställning för den sammanlagda inventeringsinsatsen 2015-2016 presenteras i denna rapport.

Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med naturvärdesinventeringen är att lokalisera och redovisa värdefulla naturmiljöer inom det utredningsområde som är aktuellt för kraftledningen.

Naturvärde

Med naturvärde avses i den här rapporten betydelse för biologisk mångfald.

Metodik

Inventeringen har gjorts enligt svensk standard SS 199000:2014. Inventeringen gjordes med ambitionsnivån NV1 på fältnivå översikt. Det innebär att inventeringen har varit så noggrann så att alla naturvärdesobjekt större än 1 ha har kunnat identifieras.

Naturvärdet har bedömts i tre naturvärdesklasser (1, 2 och 3) samt lågt naturvärde.

- Naturvärdesklass 1 Högsta naturvärde – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 2 Högt naturvärde – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 3 Påtagligt naturvärde – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- Lågt naturvärde – ingen eller ringa positiv betydelse för biologisk mångfald

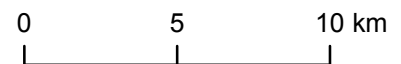
Naturvärdesklassen som anges avser den del av objektet som ligger inom den 200-400 m breda utredningskorridoren. Området besöktes i fält under fyra dagar mellan 2015-08-11 och 2015-08-14 och tre dagar mellan 2016-08-16 och 2016-08-18. Bedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om området. Kunskap om området har inhämtats från Artdatabanken, Våtmarksinventeringen, länsstyrelsen i Västernorrlands län, Naturvårdsverket samt Artportalen.

Aktuell utredningskorridor

Utredningskorridor 2015

1 Översiktskarta med de inventerade utredningskorridorerna mellan Storfinsforsen och Långbjörn kraftstationer.

2016-08-31

1

En analys av vilka av de arter som omfattas av Artskyddsförordningen (Bilaga 1 och 2) som finns i området längs inventeringskorridoren har utförts. Analysen omfattar dels de arter som faktiskt påträffats i området och dels de arter som kan förväntas förekomma. När det gäller fåglar har endast de arter som markerats med B i förordningen (upptagen i bilaga 1 till EU:s Fågeldirektiv) samt de som är upptagna på den nationella rödlistan tagits med. Detta är i linje med Naturvårdsverkets handbok för Artskyddsförordningen.

Förutom de arter som observerades i samband med fältbesöket har uppgifter från Artportalen och Art-databankens register använts. Vid sidan av de dokumenterade förekomster som befintligt kunskapsunderlag genererar har även en bedömning gjorts om det kan finnas ytterligare arter som omfattas av Artskyddsförordningen i området. Antaganden om troliga eller möjliga artförekomster grundar sig på om det för respektive art finns lämpliga livsmiljöer i det aktuella området och om arten finns i närheten.

Utöver naturvärdesobjekt har även landskapsobjekt redovisats i rapporten i enlighet med svensk standard. Ett landskapsobjekt kompletterar naturvärdesobjekt och innebär att naturvärde av landskapsekologisk karaktär redovisas som geografiska områden. Landskapsobjekt ska bl.a. avgränsas när landskapets positiva betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse.

Nationella våtmarksinventeringen, VMI

Ungefär 10 % av Sveriges landyta består av våtmarker. Med stöd av Naturvårdsverket har dessa inventerats av länsstyrelserna med syfte att skapa en kunskapsbank inför bland annat miljöövervakning och naturresursplanering. Alla våtmarker nedom fjällen, i norra Sverige större än 50 ha och i södra Sverige större än 10 ha, har flygbildstolkats och naturvärdesbedömts. De områden som vid flygbildstolkningen bedömdes ha högt naturvärde har även besökts i fält.

Klass 1. Har mycket höga naturvärden för regionen och är av internationellt eller nationellt bevarandevärde. De är oftast till stor del opåverkade och behöver bevaras för framtiden. Inga ingrepp som kan påverka eller ytterligare påverka hydrologin bör tillåtas.

Klass 2. Är vanligen i stora delar opåverkade av ingrepp och har höga naturvärden med nationellt eller regionalt bevarandevärde. Ingrepp som påverkar objektens hydrologi bör undvikas.

Klass 3. Består av allt ifrån helt opåverkade våtmarker med relativt höga naturvärden till mer störda våtmarker med vissa bevarade naturvärden och är av lokalt bevarandevärde. Ingrepp kan tillåtas om påverkan på natur- och kulturvärden begränsas.

2 Naturmiljö och naturvärde

I detta kapitel beskrivs inventeringsområdets naturmiljöer och naturvärde.

Översiktlig beskrivning

Inventeringskorridoren sträcker sig från Storfinnforsens kraftstation vid Faxälven/Stor-Finnsjön i väster, över Fjällsjöälven och bort till Långbjörns kraftstation vid Ångermanälven i öster. Längs sträckan är terrängen småkuperad med ett större antal korsande bäckar i väster och öster, bl.a. Lill-Mårdsjöbäcken (naturreservat), samt tre större, VMI-klassade våtmarksområden i centrala delar, Kälflon, Stormyran och Arksjöflon. I övrigt domineras inventeringskorridoren av brukad skogsmark med företrädesvis tall- och contortatallplanteringar och äldre skog och naturskog är sällsynt. Enstaka mindre tjärnar förekommer i anslutning till våtmarker men inga större sjöar passeras. Berggrunden i området domineras av näringsfattig granit. Trots det förekommer flera mineralrika våtmarkspartier med inslag av rikkärr längs korridoren, företrädesvis i västra halvan av korridoren mellan Storfinnforsen och Fjällsjöälven.

Skog

Skogen i inventeringskorridoren är kraftigt påverkad av skogsbruk och består nästan uteslutande av ensartade tall- och contortatallplanteringar, företrädesvis unga eller medelålders. I svackor och sumpskogspartier ökar andelen gran och björk, men övriga trädslag som sälg och asp förekommer endast sparsamt. Den äldre skogen består företrädesvis av gallrad produktionsskog av tall med visst inslag av gran och björk på frisk mark. Bestånden är likåldriga och enskiktade med liten variation av skogliga strukturer och värdefulla substrat som död ved. Skogsmark med höga naturvärden är sällsynt och förekommer främst i form av lövrika gransumpskogar och trädbeklädda kärr i anslutning till bäckar och våtmarker. I övrigt finns ett fåtal något mer produktiva skogsbestånd som undgått kalavverkning men som dimensionsavverkats i varierande grad. Dessa består idag främst av små områden på höjder med talldominerad, brandpräglad barrskog med inslag av gamla, grova tallöverståndare och inväxande gran och björk i varierande mängd och ålder. Sådana bestånd finns i anslutning till Lill-Mårdsjöbäcken (objekt 12), vid Mossatjärnen norr om Nässjön (objekt 15), i anslutning till våtmarkerna vid Kälflon (objekt 29), längs kraftledningen söder om byn Lilltersjö (objekt 37) samt på ytterligare några mindre höjder och branter som lämnats som hänsynsytor av skogsbruket vid avverkning (objekt 48, 56 och 63). I dessa bestånd förekommer ett flertal rödlistade arter av lavar och vedsvampar, bl.a. talticka^{NT}, ullticka^{NT}, garnlav^{NT}, dvärgbägarlav^{NT}, vedflamlav^{NT} och kolflarnlav^{NT} samt spillkråka^{NT} och tretåig hackspett^{NT}. Att dessa äldre skogar är brandpräglade syns tydligt på den rika förekomsten av brandstubbar samt förekomst av brandljud på de äldsta och grövsta tallarna. Rena granskogar på produktiv skogsmark är sällsynt, men vid Storfinnforsens kraftstation finns ett mindre bestånd frodig kalkgranskog med förekomst av guckusko (objekt 43), och sydost om Stormyran finns ett bestånd med äldre granskog med stort inslag av död ved och vedsvampar knutna till grova granlågor (objekt 53).

2 Skogen i det inventerade området domineras av tallungskogar och hyggen men det finns viss variation i form av äldre, brandpräglade tallskogar samt grandominerade, äldre sumpskogar.

Våtmarker

Det inventerade området är rikt på våtmarker, såväl aapamyror (större myrkomplex med kärr eller blandmyr i centrala delar) som mindre kärr och mossar. På vardera sida om Fjällsjöälven ligger tre större våtmarksområden, vilka ingår i de VMI-klassade, större våtmarks komplexen Kälflon (klass 1), Stormyran (klass 3) samt Arksjöflon (klass 1). De större våtmarksområdena är varierade med såväl sträng-flarkkärr, blandmyrar, trädbeklädda kärr och mossar samt tjärnar och sumpskogar. Stormyran och Arksjöflon är i huvudsak hydrologiskt opåverkade men vid tjärnarna vid Kälflon syns påverkan av dikning i form av igenväxning. Här är även påverkan från omgivande skogsbruk mer påtaglig. Vegetationen på de öppna kärren domineras av vitmossor, trådstarr, flaskstarr, vattenklöver, kallgräs och tuvsäv, med inslag av brunmossor, blåttåtel, snip, kärrspira, kärrull och orkidéer i rikare partier. I övrigt finns inom inventeringskorridoren ett flertal mindre myrar och skogskärr insprängda i svackor i terrängen, bl.a. ett flertal rikkärr med ett stort inslag av rikkärrsarter i fält- och bottenskikt, t.ex. brudsporre, ängsnyck-

2016-08-31

3 Våtmarkerna i inventeringskorridoren domineras av ett antal stora aapamyror (uppe vänster) med partier av tallkärr och mossar i kantzoner (uppe höger). Det finns även mindre stråk av artrika rikkärr (nere vänster). Fler av myrarna är påverkade av omgivande skogsbruk och hydrologisk störning (nere höger).

lar, tvåblad, slätterblomma, björnbrodd, korvskorpionmossa, guldspärrmossa och stor skedmossa. I myrkanter, företrädesvis vid de större våtmarkerna, finns mindre partier med trädbeklädd mosse med dvärgbjörk, tuvull och fattigris i fältskiktet. Flera av de mindre myrarna och skogskärren är påverkade av omgivande skogsbruk och det finns sparsamt med gamla, grova träd i myrkanter. Ett flertal av våtmarkerna är även hydrologiskt påverkade av angränsande vägdiken och av hjulspår från terrängfordon, vilket medfört pågående igenväxning med unga tallplantor.

Vatten

I det inventerade området finns inga sjöar, men fem mindre tjärnar i anslutning till våtmarker, Blektjärnen (objekt 9), Mossatjärnen (objekt 14), Långtjärnen och Hälltjärnen (objekt 27) samt Stor-Svarttjärnen (objekt 36). Det finns ett större antal vattendrag som rinner genom inventeringskorridoren,

bl.a. Fjällsjöälven (objekt 32), Tarån (objekt 39), Röån (objekt 42), Lill-Mårdsjöbäcken (objekt 13), Blektjärnsbäcken (objekt 7), Sör-Bodbäcken (objekt 21), Nörd-Bodbäcken (objekt 25), Sågbäcken (objekt 31) och Storbäcken (objekt 60). För mer information om områdets vattendrag hänvisas till respektive objektsbeskrivning i bilaga 1.

Naturvärde

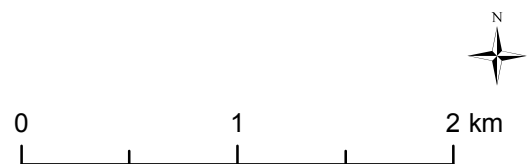
I det inventerade området identifierades tre objekt med naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde), varav två inom den aktuella utredningskorridoren (objekt 13 och 51); 24 objekt med naturvärdesklass 2 (högt naturvärde), varav 20 inom den aktuella utredningskorridoren; och 38 objekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde), varav 32 inom den aktuella utredningskorridoren. Samtliga klassade naturvärdesobjekt finns redovisade i detalj i bilaga 1 samt i figur 4-9. Naturvärdesobjekt förekommer såväl i form av enskilda, utspridda objekt, t.ex. mindre kärr och bäckar, som i kluster av flera sammanhängande objekt, t.ex. skogsbeklädda åsar omgärdade av våtmarker. Störst yta upptas av större, sammanhängande våtmarksobjekt, vilka ofta även sträcker sig vida utanför inventeringskorridoren.

De områden som har högsta naturvärde inom den aktuella utredningskorridoren är dels Lill-Mårdsjöbäcken (objekt 13), naturreservat och Natura 2000-område längs en större bäckravin, och dels ett större öppet rikkärr (objekt 51) med ett stort antal naturvårdsarter och rikkärrsindikatorer, beläget inom våtmarkskomplexet Stormyran (VMI klass 3). Det tredje området med högsta naturvärde, vilket inte ligger inom aktuell utredningskorridor är centrala Arksjöflon (objekt 34, VMI klass 1), en större aapamyrr med stora öppna mjukmattekärr och mossepartier. De områden som har bedömts till klass 2 är dels ett större antal våtmarksobjekt, såväl större variationsrika våtmarker som mindre rikkärr, dels ett antal örtrika, naturliga bäckmiljöer, dels ett antal höjdparter med brandpräglad, äldre barrskog med inslag av gamla tallar och död ved och dels en mindre kalkgranskog med guckusko-förekomst. Guckusko är fridlyst och upptagen i Artskyddsförordningens bilaga 1, vilket innebär att dess växtplats är skyddad och inte får förstöras. De områden som har bedömts till klass 3 är främst mindre, fattiga/intermediära myrvar eller hydrologiskt eller av skogsbruk påverkade våtmarker, tjärnar och vattendrag. Av resterande inventeringsområde bedöms hyggen, ungsogor samt gallrade medelålders och äldre produktionsogor ha lågt naturvärde. Äldre skogsbestånd, blandsogor och skog som uppkommit genom naturlig föryngring bedöms ha ett visst naturvärde.

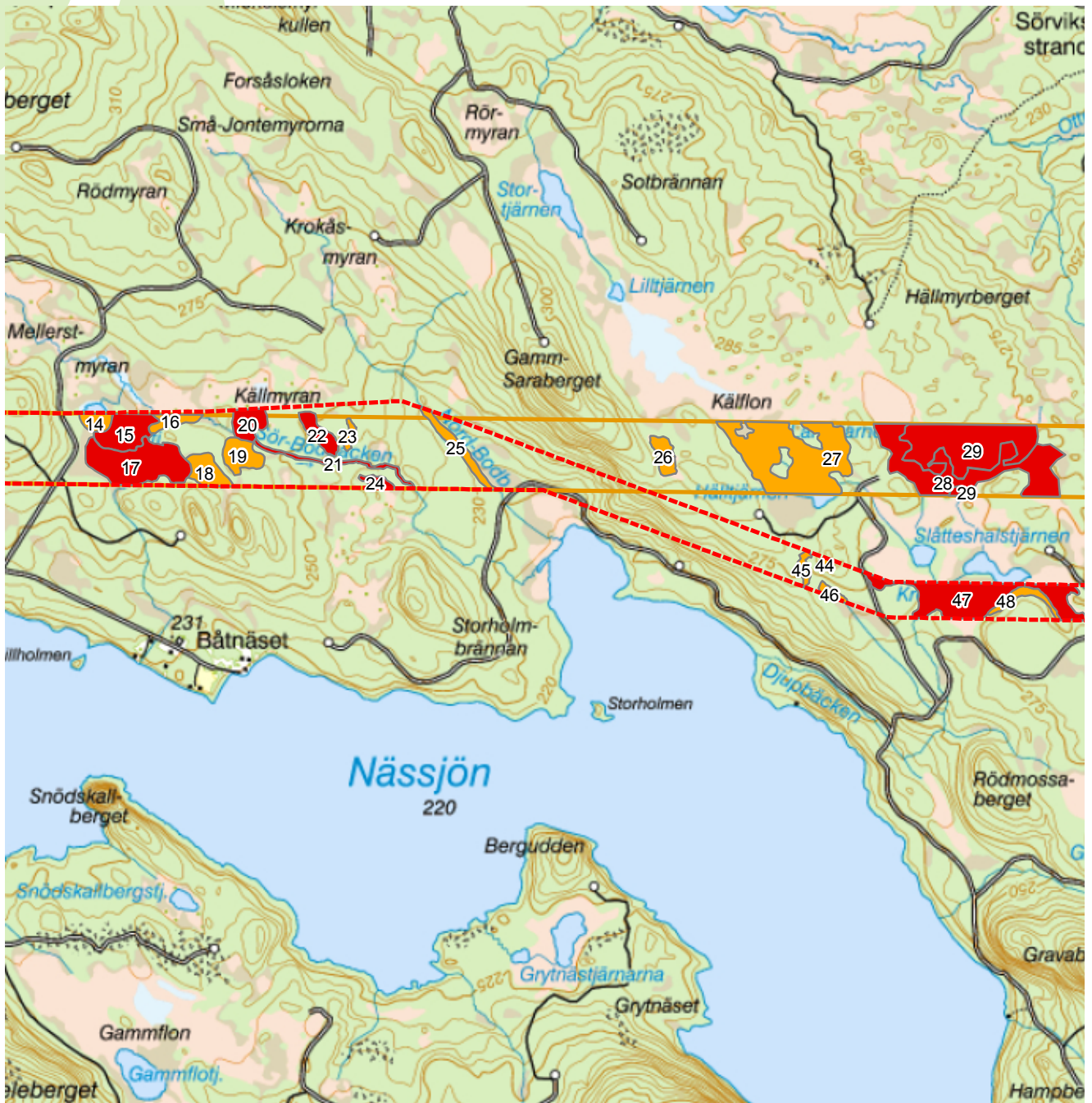
Sammantaget bedöms huvuddelen av korridorens naturvärde vara knutet till våtmarker, vattendrag och till våtmarker och vattendrag närbelägna skogsparter. En stor del av dessa våtmarker och vattendrag sträcker sig över hela eller stora delar av inventeringskorridorens bredd.

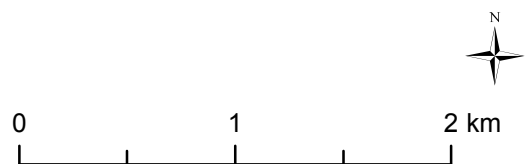
- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

4 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 1 av 6).

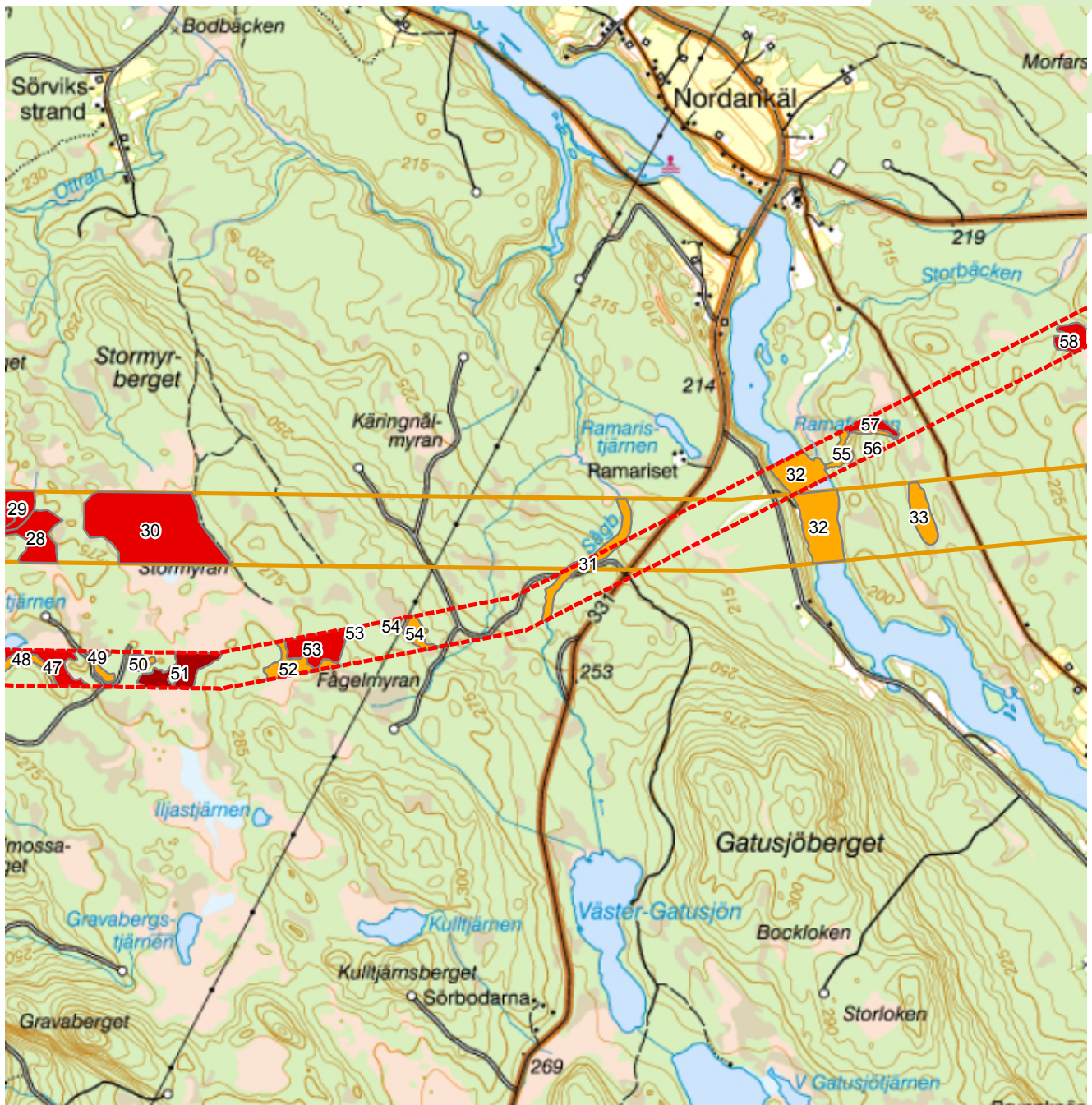

- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

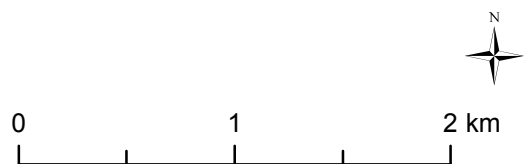

5 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 2 av 6).

2016-08-31

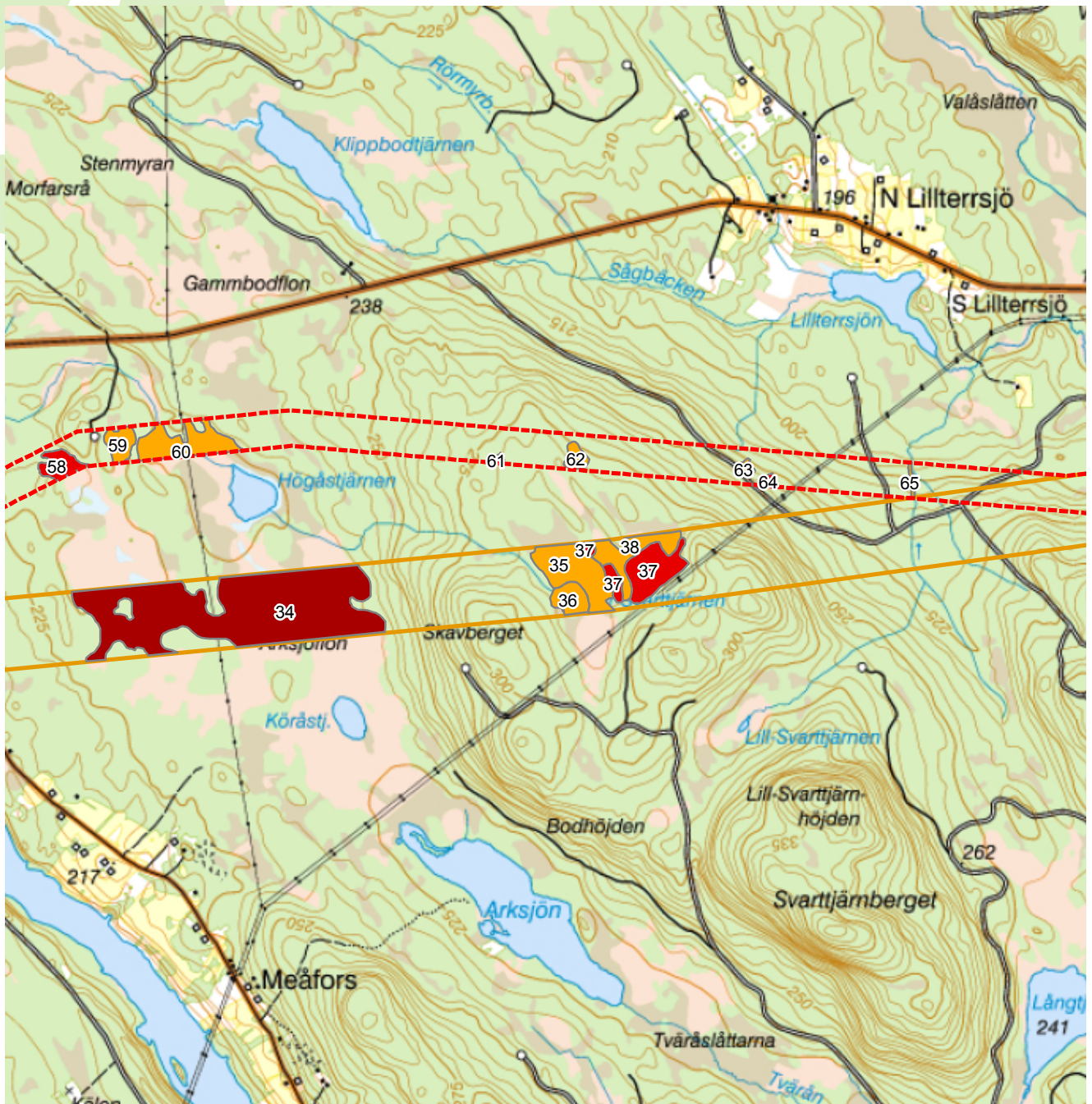

- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

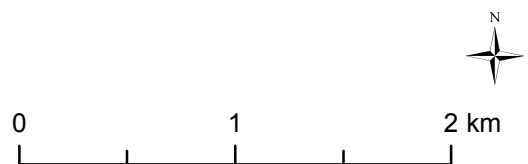

6 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 3 av 6).

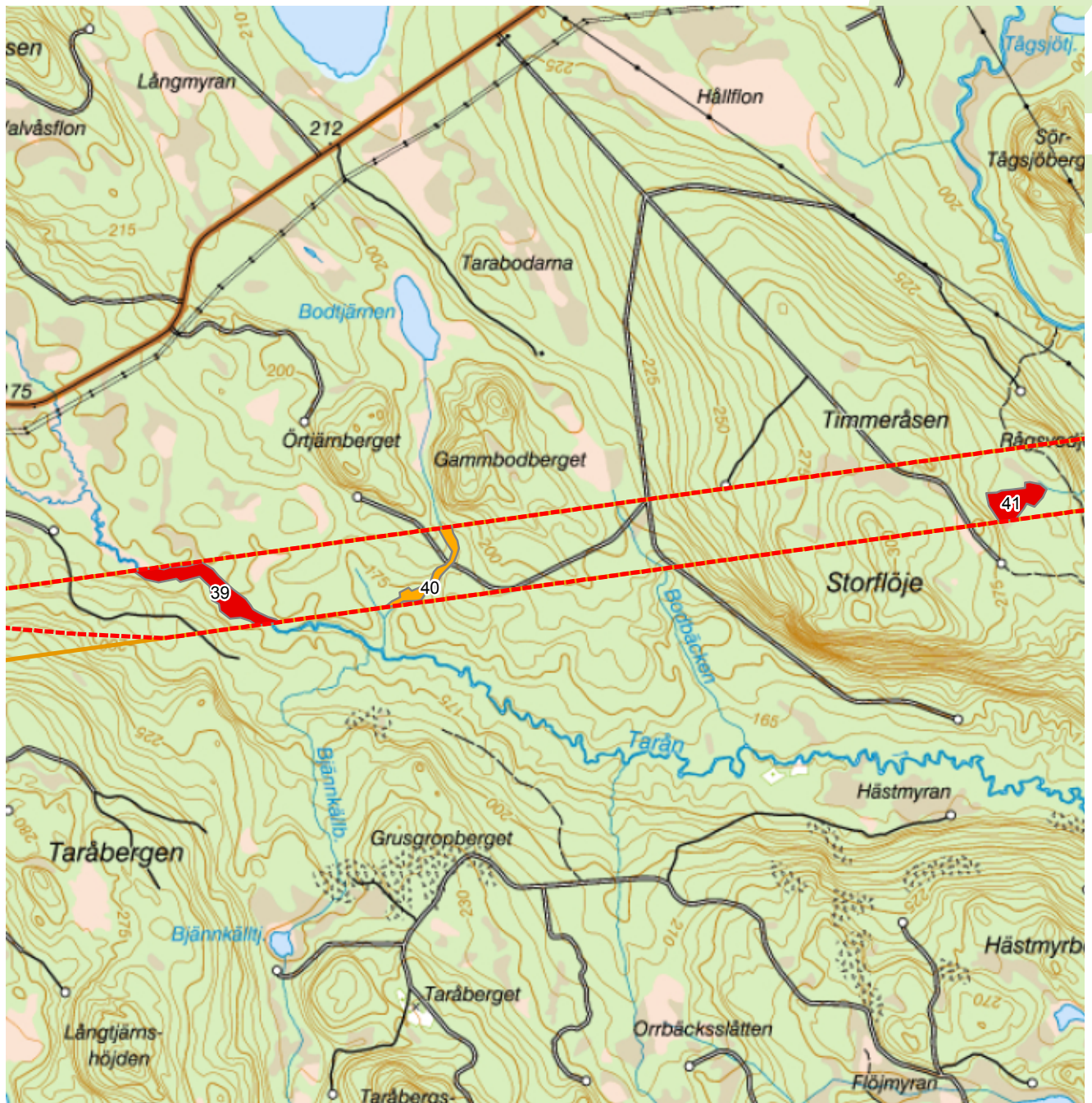
2016-08-31

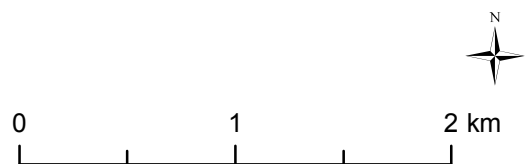
- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

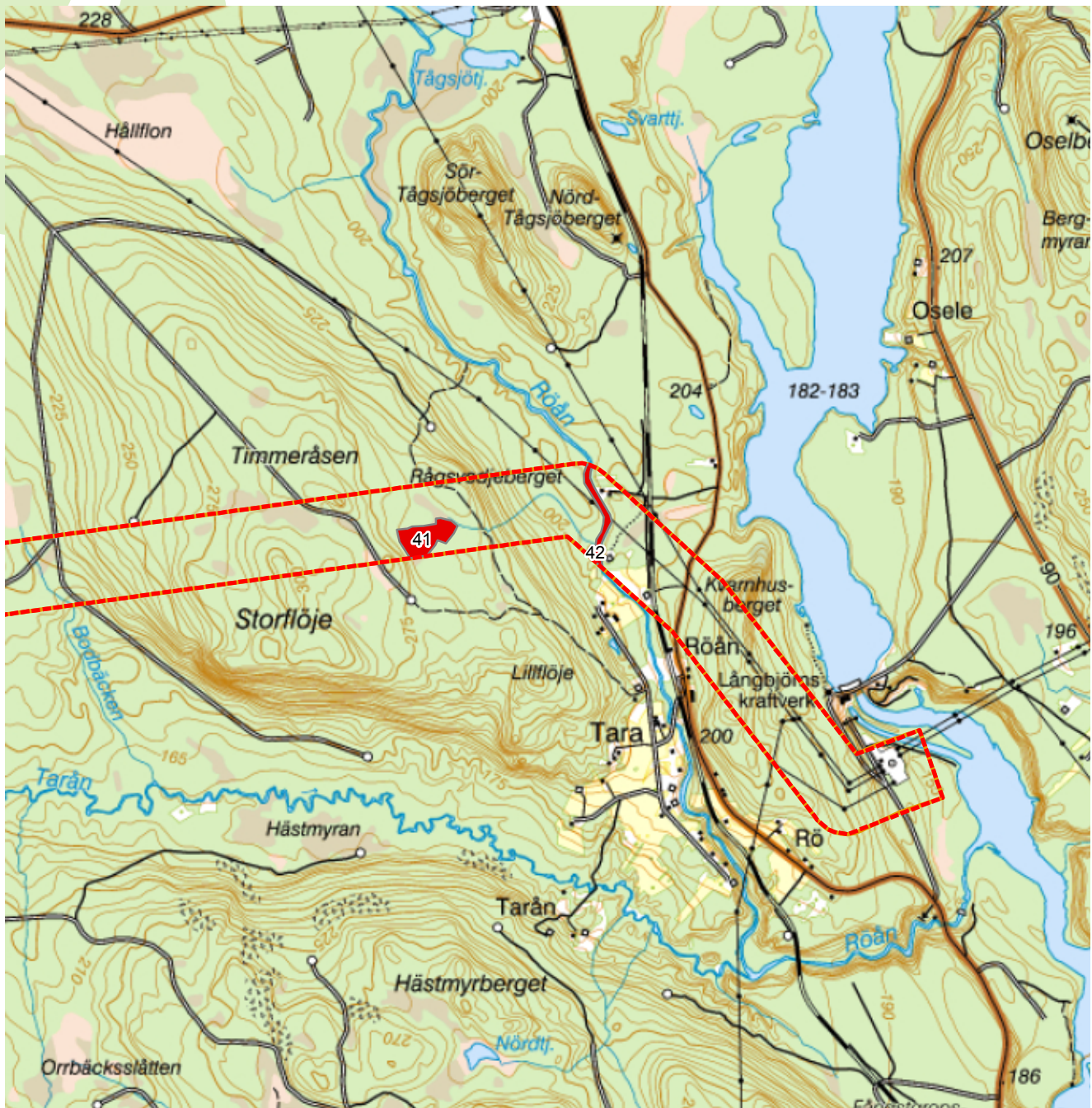
7 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015–2016 (karta 4 av 6).

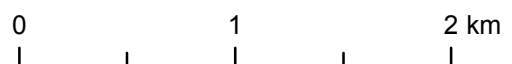
- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

8 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 5 av 6).

- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

9 Kartan visar de naturvärdesobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 6 av 6).

2016-08-31

Landskapsobjekt

Inom inventeringsområdet identifierades fyra landskapsobjekt, områden där de ingående naturvärdesobjekten tillsammans ger förutsättningar för naturvårdsarter som är knutna till ett landskap med en kombination av naturtyper.

1. Sör-Bodbäcken/Källmyran

Småkuperat svagt ostsluttande skogs- och våtmarksområde i anslutning till Sör-Bodbäcken. I området finns en mindre tjärn, Mossatjärnen, översvämningsskärr längs Sör-Bodbäcken, flera rikkärr, blandmyrar, talkärr, sumpskogar samt höjder med medelålders produktionsskog samt äldre brandpräglad tallskog. Det sammanhängande våtmarkslandskapet med anslutande äldre skog är en gynnsamt livsmiljö för arter som tjäder, orre, hackspettar samt arter som kräver skoglig kontinuitet i fuktig miljö t.ex. garnlav^{NT}. Flera tjädertuppar observerades i området.

2. Kälflon/Stormyran

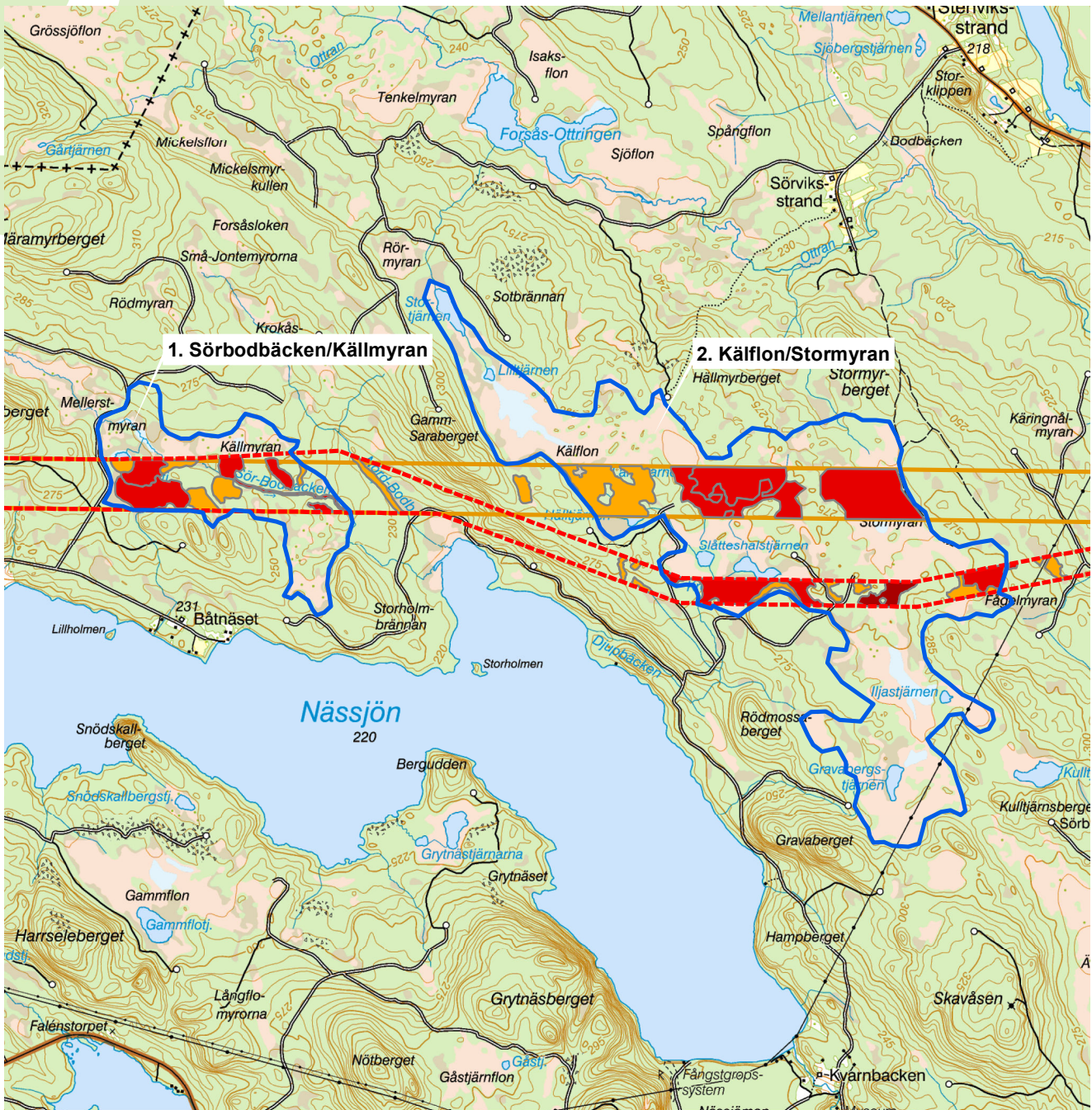
Stort landskapstäckande våtmarksområde i form av aapamyror med inslag av tjärnar, mossar och stora kärrpartier samt äldre tall- och granskog. Våtmarkerna är upptagna som klass 1 (Kälflon) respektive klass 3 (Stormyran) i Våtmarksinventeringen. De större, öppna kärrmiljöerna är gynnsamma för våtmarksfåglar och den varierade skogs- och våtmarksmiljön för skogshöns.

3. Arksjöflon

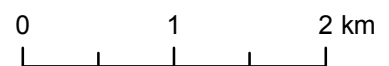
Större aapamyror (VMI klass 1) med inslag av tjärnar, rikkärr, sträng-flarkkärr samt trädbeklädda kärr och mossepartier (se objekt 34). De större, öppna kärrmiljöerna är gynnsamma för våtmarksfåglar och den varierade skogs- och våtmarksmiljön för skogshöns. Tjäder observerades i området.

4. Stor-Svarttjärnen

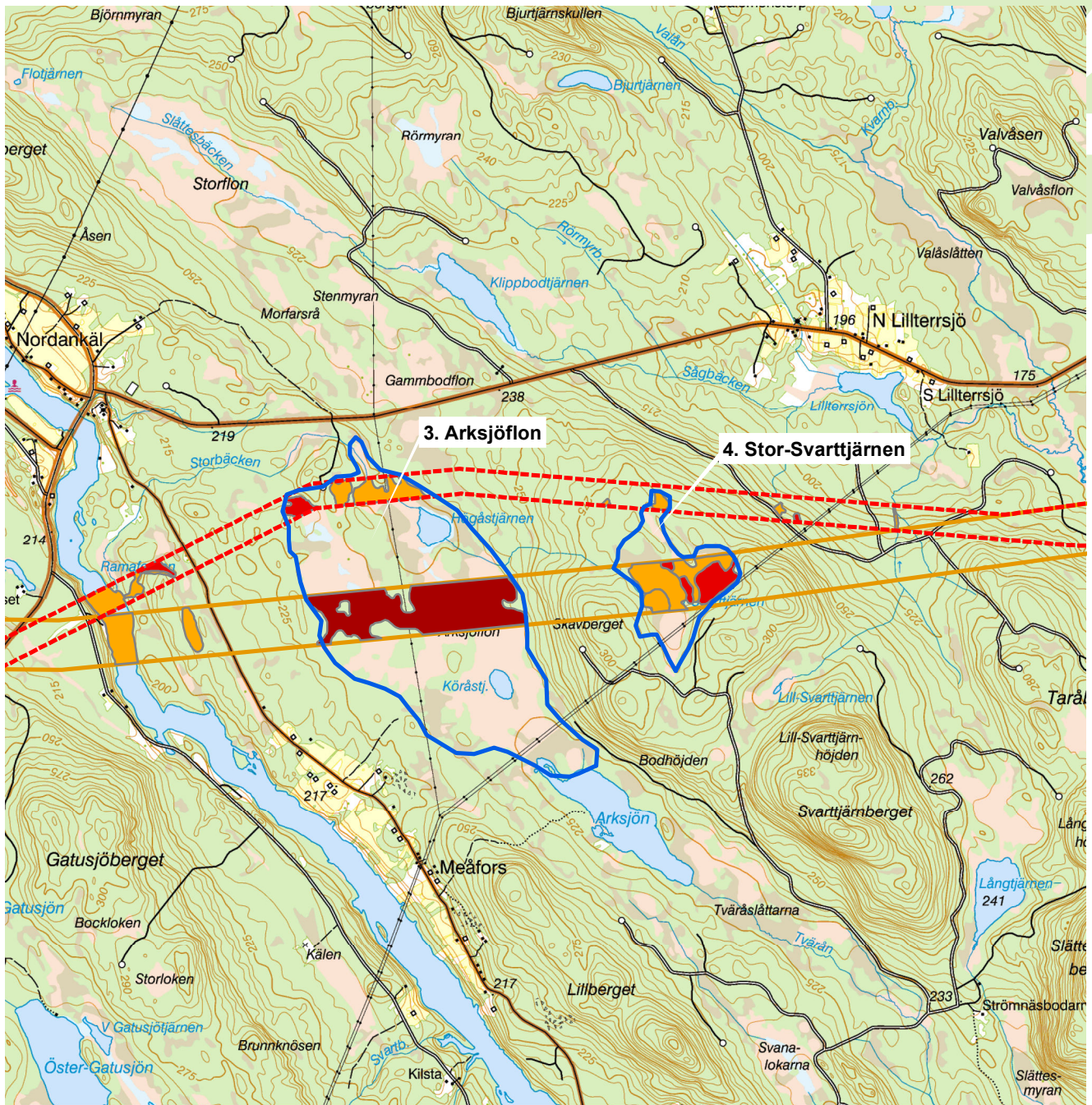
Höjdplatå på Skavberget med en liten tjärn omgiven av fattigmyrar samt äldre skog med inslag av brandpräglad tallskog och gransumpskog. Landskapsobjektet berör i första hand den gamla utredningskorridoren från 2015. Den varierande skogs- och våtmarksmiljön är gynnsam för skogshöns.

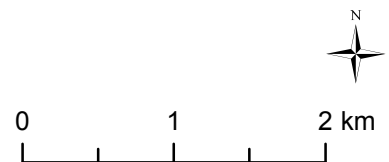
- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Landskapsobjekt
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

10 Kartan visar de landskapsobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015–2016 (karta 1 av 2).

- Naturvärdesklass 1
- Naturvärdesklass 2
- Naturvärdesklass 3
- Landskapsobjekt
- Aktuell utredningskorridor
- Utredningskorridor 2015

11 Kartan visar de landskapsobjekt som identifierades vid naturvärdesinventeringen 2015-2016 (karta 2 av 2).

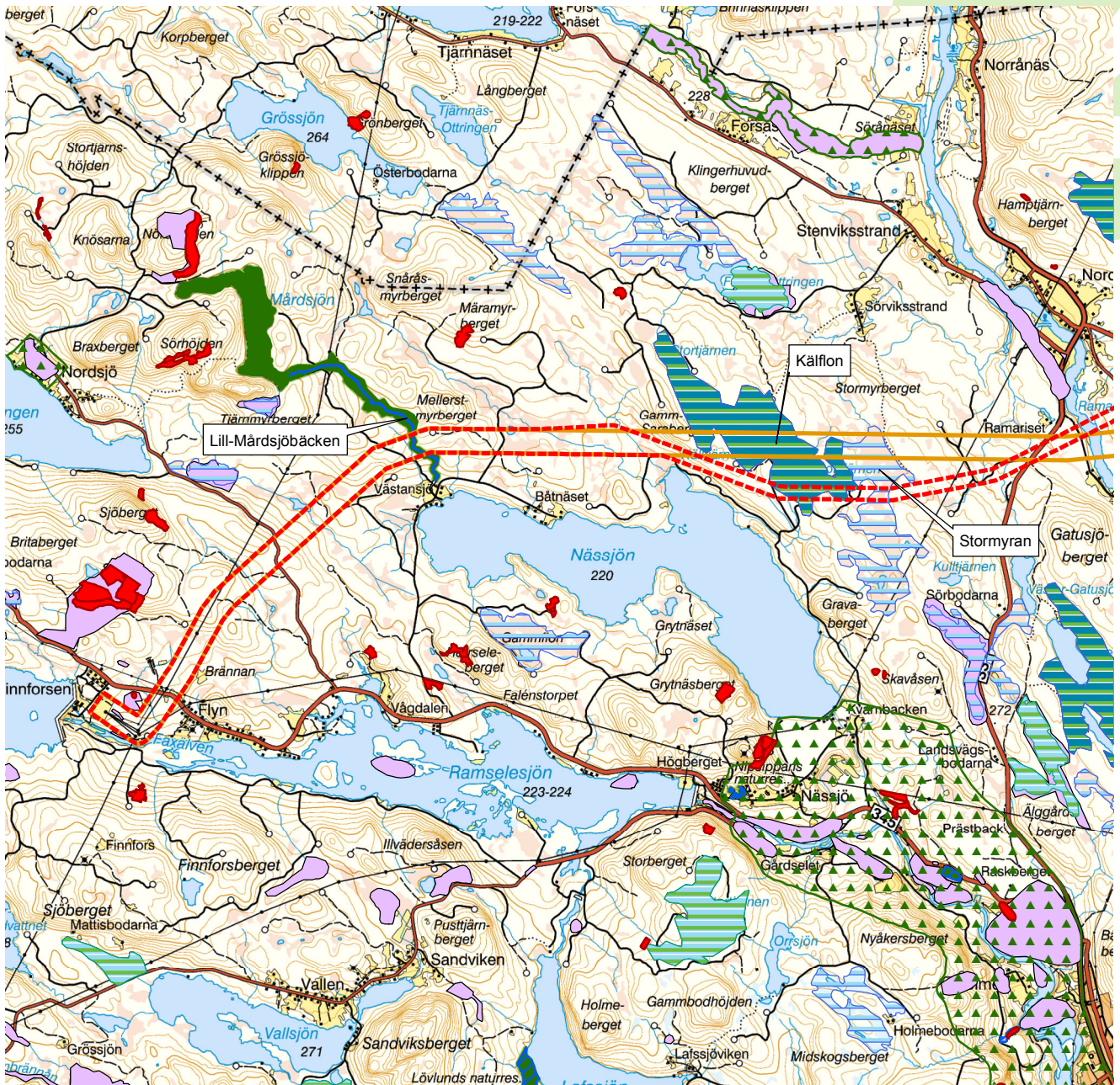

Omgivande landskap

De marker som närmast omger det inventerade området hyser motsvarande naturmiljöer, med utpekade naturvärde i första hand knutna till vattendrag och större våtmarker och i mindre utsträckning till skogsmark (figur 10-11). Skogsmarken i och omkring inventeringskorridoren är kraftigt påverkad av skogsbruk och det finns endast sparsamt med skogliga naturreservat eller nyckelbiotoper i området. Inga nyckelbiotoper är belägna inom inventeringskorridoren.

Tidigare kända naturvärden i de närmaste omgivningarna:

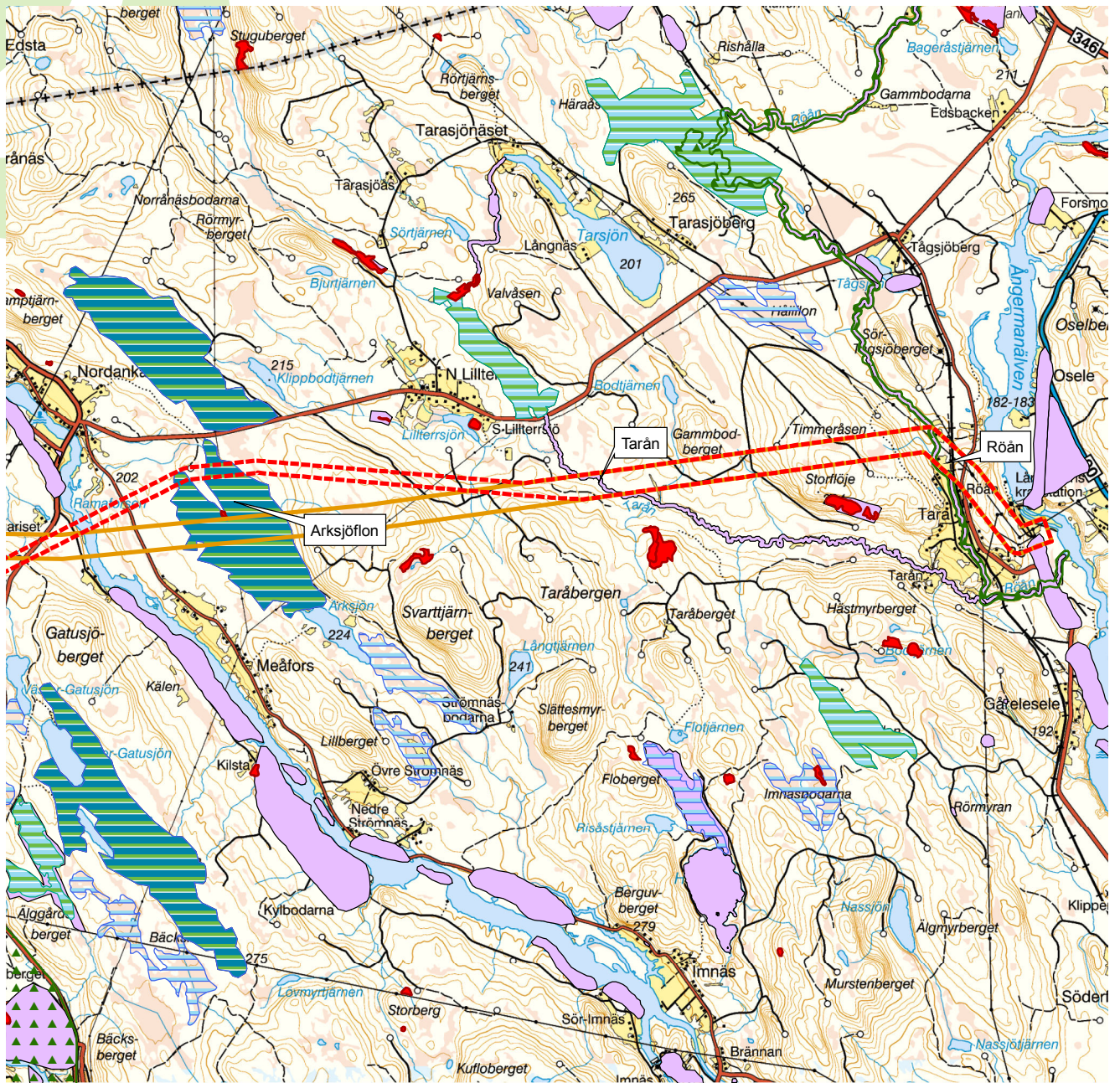
1. Nordväst om Nässjön ligger Lill-Mårdsjöbäckens naturreservat och Natura 2000-område (SCI), vilket sträcker sig tvärs över inventeringskorridoren. Reservatet är även utpekad som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen och här förekommer bl.a. flodpärlmussla^{EN} och det fridlysta gräset skogsrör.
2. I östra delen av inventeringskorridoren rinner Röån genom inventeringskorridoren från norr till söder. Röån är utpekad som riksintresse för naturvård och som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen. I vattendraget förekommer såväl flodpärlmussla^{EN} som utter^{NT}.
3. Väster om Röån rinner Tarån genom området från nordväst till sydost. Tarån är utpekad som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen, bl.a. utifrån sin höga grad av naturlighet samt förekomst av utter^{NT}.
4. Inventeringskorridoren sträcker sig över tre större våtmarker utpekade i Västernorrlands läns våtmarksinventering:
 - Kälflon (klass 1): Långsträckt större myrkomplex med en NV-SO orientering beläget strax norr om Nässjön, på vattendelaren mellan Faxälven och Fjällsjöälven. Inom utredningskorridorerna finns flera tjärnar och fastmarksholmar samt varierande blandmyr, kärr, sumpskog och mossepartier.
 - Stormyran (klass 3): Långsträckt större myrkomplex med N-S orientering, belägen i anslutning till Kälflon. Myrens norra del med stora, öppna sträng-flarkekärr ligger inom utredningskorridor 2015. Ett smalare parti med öppet rikkärr ligger inom den aktuella utredningskorridoren.
 - Arksjöflon (klass 1): Större myrkomplex beläget öster om Fjällsjöälven. Utredningskorridor 2015 korsar centrala delen av våtmarken med stora öppna kärr med inslag av rikare sträng-flarkekärr samt trädbeklädda myrholmar och mossepartier. Aktuell utredningskorridor går över nordligaste delen av Arksjöflon med mindre myrflikar med varierande öppna kärr, bäckkärr, sumpskog och tallmosse. Två större kraftledningarna passerar över våtmarken, varav en genom inventeringskorridoren med N-S orientering.
 - Kälflon och Arksjöflon är även utpekade som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen.
5. Längst i väster, vid Storfinnforsens kraftstation, finns ett mindre objekt med förekomst av guckusko, utpekad som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen.

	Aktuell utredningskorridor		Riksintresse för naturvården
	Utredningskorridor 2015		Våtmarksinv klass 1
	Nyckelbiotop		Våtmarksinv klass 2
	Natura 2000		Våtmarksinv klass 3
	Naturresevat		Naturvårdsobjekt Lst

12 Översiktskarta med sedan tidigare utpekade naturvården (västra inventeringskorridoren).

	Aktuell utredningskorridor		Riksintresse för naturvården
	Utredningskorridor 2015		Våtmarksinv klass 1
	Nyckelbiotop		Våtmarksinv klass 2
	Natura 2000		Våtmarksinv klass 3
	Naturresevat		Naturvårdsobjekt Lst

13 Översiktskarta med sedan tidigare utpekade naturvården (östra inventeringskorridoren).

3 Arter

I det här kapitlet beskrivs förekomst av arter i inventeringsområdet. Fokus ligger på arter som omfattas av Artskyddsförordningen och andra naturvårdsintressanta arter.

Artskyddsförordningens bilaga 1

Fåglar och fladdermöss

Fåglar och fladdermöss har inte inventerats inom ramen för denna naturvärdesinventering (se separata inventeringsrapporter). Vidare utfördes fältinventeringen under senare delen av sommaren, då flertalet fåglar tystnat och vadare lämnat sina häckningsplatser på våtmarkerna. Beskrivningen av förekommande fåglar får därför ses som översiktlig. Av de fåglar som ska prioriteras i artskyddssammanhang observerades under inventeringen tretåig hackspett^{NT}, spillkråka^{NT}, kungsfågel^{VU}, tjäder, orre, sångsvan och trana. Tretåig hackspett^{NT} observerades i två skogsobjekt (12 och 15) men spår av arten noterades även på ett 10-tal ytterligare lokaler i äldre skog eller i bäckridåer. Tjäder och orre observerades på ett flertal lokaler och det är sannolikt att arterna har spelplatser i anslutning till de större våtmarkerna i området. Det finns inga rapporter av utpekade fåglar från de större våtmarkerna men det är sannolikt att ett antal utpekade vadare som t.ex. grönbena, ljungpipare och storspov^{NT} häckar i området. Inga häckande smålommar observerades i tjärnarna under inventeringen eller sågs flyga över området. Det finns heller inga rapporter av smålom inom 2 km från inventeringskorridoren. Vad gäller storlom bedöms tjärnarna vara något för små och arten häckar mer sannolikt i

Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen är en lagstiftning som innebär fridlysning av ett antal arter och alla vilda fåglar, samt skydd av deras livsmiljöer. Artskyddsförordningen införlivar EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv i svensk lagstiftning.

Till förordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Förenklat kan man säga att alla de listade arterna är fridlysta, d.v.s. man får inte samla in, skada eller döda de listade arterna. För arterna i bilaga 1 är dessutom arternas livsmiljöer skyddade och får inte förstöras.

Rödlistan

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter. I denna rapport redovisas arter i dessa tre kategorier samt arter som är nära hotade (NT).

Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet.

Den senaste rödlistan publicerades 2015.

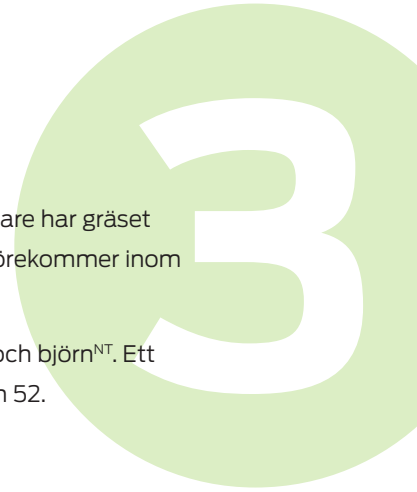
de större, omgivande sjöarna utanför inventeringskorridoren. Ej häckande sångsvan och trana observerades i två mindre tjärnar mellan de två utredningskorridorerna (i Kroktjärnen respektive Högåstjärnen). Arterna bedöms dock kunna häcka på lokalerna samt i omgivande tjärnar. Övriga utpekade arter som observerats i närområdet och som bedöms kunna häcka i eller i nära anslutning till våtmarkerna är sävsparv^{VU}, ängsbiplärka^{NT}, videsparv^{VU} och buskskvätta^{NT}. Vad gäller rovfåglar observerades inga utpekade arter under naturvärdesinventeringen, utan endast vanligare arter som ormvråk, sparvhök och tornfalk. Det finns rapporter om häckande fjällvråk^{NT} (2003-04) och duvhök^{NT} (2014) kring byn Tara, nära Långbjörns kraftstation vid inventeringskorridorens östra gräns (Artdatabanken 2015). Fiskgjuse skulle också kunna tänkas häcka någonstans i anslutning till de större sjöarna och älvarna i området. Det finns dock inga rapporter på häckningsplatser, med undantag av en rapport från 1970-talet om en möjlig häckningsplats längs Ångermanälven ett par kilometer norr om Långbjörns kraftstation (Artdatabanken 2015). Förbisträckande och rastande rovfåglar kan tänkas nyttja ledlinjerna längs de större älvarna och rastande och födosökande rovfåglar har rapporterats från flera närliggande byar längs med älvarna, bl.a. fiskgjuse, brun kärrhök, blå kärrhök^{NT} och stenfalk (Artportalen 2015). Fåglarna kan då tänkas korsa inventeringsområdet såväl vid Fjällsjöälven som kring kraftstationerna vid Storfinnforsen och Långbjörn.

I övrigt bedöms vanligare arter av ugglor som sparuggla, pärluggla, slaguggla och hökuggla kunna häcka i närområdet. Inga ugglor finns rapporterade från inventeringsområdet men spelande pärluggla har rapporterats från Långbjörns kraftstation, öster om älven och såväl slaguggla, pärluggla som sparuggla rapporterats från byn Lilltersjö, norr om inventeringskorridoren. Med tanke på de stora arealerna produktionsskog och den sparsamma förekomsten av hålträd och högstubbar bedöms dock förekomsten av ugglor inom inventeringskorridoren vara förhållandevis låg.

Det finns inga rapporter av fladdermöss från inventeringsområdet, men de fladdermusarter som skulle kunna förekomma är nordfladdermus, mustaschfladdermus, tajgafladdermus, vattenfladdermus och brunlångöra. Nordfladdermus och tajgafladdermus är noterade från Stenviksstrand, vid Ångermanälven ett par kilometer norr om Långbjörns kraftstation. Nordfladdermus, tajgafladdermus samt brunlångöra är även observerade nära Faxälven, norr om Ramsele (Artportalen 2015). Fladdermössen torde främst använda området för födosök, särskilt i anslutning till de många insektsrika vattendragen med stor andel buskar och lövträd. Enstaka individer skulle kunna ha boplatser i branter och skrymslen bland block eller i något grövre träd. Det finns dock inte utrymme för några större yngelkolonier i området. Lämpliga övervintringsplatser saknas också i den rationellt brukade produktionsskogsmiljön. Det är mer sannolikt att fladdermössen har sina kolonier i anslutning till de närliggande byarna men rör sig in i området i samband med födosök. Det inventerade området bedöms därför inte vara bättre än omgivningarna för fladdermöss.

Övriga arter

Förutom fåglar och fladdermöss har två arter som omfattas av artskyddsförordningens bilaga 1 påträffats i det inventerade området; guckusko och utter^{NT}. Guckusko förekommer på ett flertal lokaler i anslutning till Storfinnforsens kraftstation, och även inom två mindre områden inom inventeringskorridoren (objekt 43). Dessa bestånd är utpekade som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen i Västernorrland.

Utter^{NT} förekommer i åarna Röån och Tarån i östra delen av inventeringskorridoren. Vidare har gräset skogsror hittats inom Lill-Mårdsjöbäckens naturreservat. Det är dock osäkert om det förekommer inom inventeringskorridoren.

Övriga arter som bedöms kunna finnas i området är lappranunkel, åkergröda, lodjur^{NT} och björn^{NT}. Ett björnide observerades i den äldre tallskogen söder om Stormyran, mellan objekt 51 och 52.

Artskyddsförordningens bilaga 2

Av de arter som tas upp i Artskyddsförordningens bilaga 2 hittades vid inventeringen revlumner samt ett större antal arter orkidéer; myggblomster, brudsporre, tvåblad, ängsnycklar, lappnycklar, skogsnycklar, jungfru marie nycklar, korallrot, knärot^{NT} och spindelblomster.

Ytterligare arter som bedöms kunna finnas i området är huggorm, vanlig groda, vanlig padda, skogsödla, plattlumner, mattlumner, lopplumner, nattviol, grönyxne och doftticka^{VU}. Detta antagande grundas på kännedomen om arternas utbredning och livsmiljöer.

Enstaka plantor av klådris^{EN} finns rapporterade från Faxälvens strand, nära Stor-Finnforsen, vid inventeringskorridorens sydgräns (Artportalen 2015).

Förekomst av andra naturvårdsintressanta arter

Vid naturvärdesinventeringen påträffades även ett stort antal andra naturvårdsintressanta arter:

- Nordisk stormhatt, tolt, kärrfibbla, ormbär, fjällskära (rika kärr, sumpskogar och bäckmiljöer)
- Slätterblomma, gräsull, kärrull, tätört, snip, kärrspira, björnbrodd, knagglestarr, vitstarr, nålstarr, dvärglumner, trekantig svanmossa, stor skedmossa, guldspärrmossa, purpurvitmossa, röd skorpionmossa, späd skorpionmossa, korvskorpionmossa, pipensarmossa och kärrkamossa (rikkärr)
- Lunglav^{NT}, skrovellav^{NT}, stuplav, bårdlav, luddlav och korallblylav (på gamla lövträd i äldre barrskog)
- Vedflamlav^{NT}, kolflarnlav^{NT}, mörk kolflarnlav^{NT}, garnlav^{NT}, violettgrå tagellav^{NT}, granticka^{NT}, trådticka, stjärntagging^{NT}, rosenticka^{NT}, ullticka^{NT}, ulltickeporing^{VU}, gammelgranskål^{NT}, vågbandad barkbock, dvärgbägarlav^{NT}, blå taggsvamp^{NT}, obestämda korktaggsvampar, dropptaggsvamp (äldre barrskog)

Vidare finns flodpärlmussla^{EN} rapporterad från Lill-Mårdsjöbäcken och Röån.

4

4 Samlad bedömning

I detta kapitel redovisas en samlad bedömning av områdets naturvärde.

Inventeringsområdet består av småkuperad bergkulleteräng med ett större antal korsande åar och bäckar i väster och öster samt tre större VMI-klassade våtmarksområden och en större älv, Fjällsjöälven, i centrala delar. I övrigt domineras utredningskorridoren av rationellt brukade produktionsskogar. Enstaka mindre tjärnar förekommer i anslutning till våtmarker men inga större sjöar förekommer.

Sammantaget bedöms huvuddelen av korridorens naturvärde vara knutet till våtmarker, vattendrag och till våtmarker och vattendrag närbelägna skogspartier. Många våtmarker i inventeringsområdet har en naturlig vegetation och hydrologi och har endast i mindre omfattning påverkats av mänsklig aktivitet. De har därmed ett högre naturvärde.

Högst naturvärde finns på de stora, öppna aapamyrrarna med opåverkad hydrologi (Arksjöflon och Stormyran) samt på de många rikkärren med stor artrikedom och förekomst av fridlysta orkidéer. De våtmarksområden som bedöms mest känsliga är blötare partier, ofta med sträng-flarkkärr, där det finns en viss rörlighet av mineralrikt markvatten. Här är artrikedomen av mossor, kärlväxter och stråväxter ofta högre och dessa partier är goda häckningslokaler för vadare och andra våtmarksfåglar. Andra känsliga miljöer i anslutning till de öppna våtmarkerna är de naturliga kantzoner mellan myr och äldre skog, inklusive glest trädbeklädd myr med inslag av gamla, senvuxna myrtallar. I det i övrigt hårt skogsbrukspåverkade landskapet är dessa kantzoner en refugie för arter knutna till gamla träd och död ved. Dessa kantzoner är även viktiga som spelplatser och häckningsplatser för tjäder och orre. För att undvika påverkan på höga naturvärden föreslås således att i möjligaste mån undvika skogsavverkning i kantzoner med äldre skog samt anläggningsarbeten på blötare partier av myrar, vilket riskerar att påverka våtmarkens hydrologi.

De större, öppna myrkomplexen i området sträckte sig ofta i långsträckta områden över hela den gamla utredningskorridoren (2015), varför det tidigare var svårt att undvika intrång i dessa miljöer. Den aktuella utredningskorridoren undviker dock de bredaste och blötaste partierna av exempelvis Arksjöflon och Stormyran, vilket underlättar förbipassage utan större påverkan på förekommande naturvärde. Våtmarksobjekten i den aktuella utredningskorridoren är inte större än att man kan passera med en kraftledning utan att placera några stolpar i själva våtmarken, utan helt på omkringliggande fastmark. Detta är särskilt viktigt att tänka på vid Stormyran, där den aktuella korridoren passerar ett rikkärr av naturvärdesklass 1, högsta naturvärde (objekt 51). Även vid passagen över våtmarkerna vid södra Kälflon (objekt 47) bedöms det möjligt att ta sig förbi utan att behöva placera stolpar ute i våtmarksobjektet, särskilt om man väljer att dra ledningen i den södra delen av den aktuella utredningskorridoren. Att den aktuella utredningskorridoren undviker de största sammanhängande skogs- och våtmarkspartierna illustreras tydligt i figuren 5-7.

De arealmässigt mindre rikkärrsobjekten kan lättare undvikas genom att de inte täcker hela utredningskorridoren. Det är dock viktigt att undvika påverkan på dessa våtmarkers hydrologi genom avledning av flöden av mineralrikt vatten, t.ex. vid avverkningsåtgärder inom eller uppströms kärren.

Bedömningen av naturvärdesklasser för ett par våtmarker inom utredningskorridoren avviker något jämfört med VMI-klassningen av de landskapstäckande våtmarksområden till vilka de tillhör. Detta är naturligt då VMI-klassningen är mer generell och baseras på en mindre detaljerad fältinventering jämfört med denna naturvärdesinventering. Variationen med avseende på naturvärde kan också skilja relativt mycket inom de stora, landskapstäckande ytor av såväl skogsmark som våtmark som ingår i de VMI-klassade objekten. T.ex. är den del av VMI klass 1-objektet Kälflon som berörs av den gamla utredningskorridoren från 2015 (objekt 27) mer påtagligt påverkad av skogsbruk och markavvattning, jämfört andra delar inom VMI-objektet, vilket medfört ett lägre naturvärde (klass 3). Vidare är båda objekten av VMI klass 3-objektet Stormyran som berörs av korridorerna (objekt 30 och 51) i stort opåverkade och hyser högt respektive högsta naturvärde, klass 2 respektive 1. För mer information hänvisas till objektsbeskrivningarna för respektive objekt i bilaga 1.

Huvuddelen av skogsarealen inom och i anslutning till utredningskorridoren är kraftigt påverkad av skogsbruk och består i första hand av hyggen samt ung och medelålders produktionsskog av tall och contortatall. Denna skogsmark utgör inte längre någon naturlig miljö då den på ett genomgripande sätt påverkats av mänsklig aktivitet. Ur naturvärdessynpunkt bedöms denna typ av miljöer inte vara känsliga för ytterligare mänsklig påverkan. Avsaknaden av naturliga skogsmiljöer i landskapet gör det mer angeläget att undvika påverkan på de kvarvarande mindre fragment av äldre skogar med naturskogs-karakterer. Inom utredningskorridoren utgörs de av ett mindre antal brandpräglade, talldominerade skogar med inslag av gamla träd, död ved och rödlistade fåglar, lavar och vedsvampar.

Utredningskorridoren passerar en älv och ett större antal åar och bäckar, vilka samtliga sträcker sig över hela korridoren bredd. Dessa har samtliga klassats som naturvärdesobjekt i varierande grad, från högsta naturvärde (Lill-Mårdsjöbäcken) till påtagligt naturvärde, baserat på art- och biotopvärden såväl i själva bäckmiljön som i omgivande strandzon. Flera av vattendragen har naturliga, varierande flöden och frodiga, artrika kantzoner med inslag av naturskog. Andra bäckmiljöer är mer triviala med skogsbrukspåverkade kantzoner. De viktigaste åtgärderna i anslutning till passager är att undvika grumling och sedimentering av vattnet och avverkning av strandskog med höga naturvärden. Påverkan från en ledningskorridor blir minst vid passager över vattendrag omgivna av produktionsskog alternativt partier med smalare kantzoner.

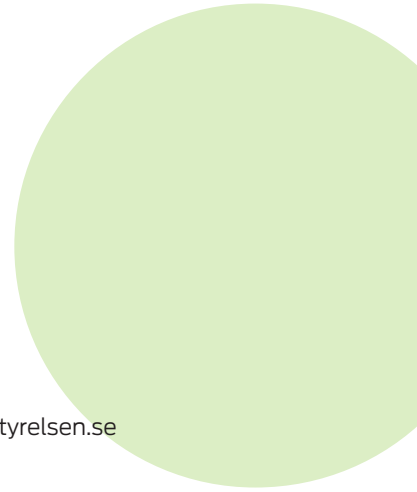
Vad gäller förekomsten av naturvårdsarter, i första hand fridlysta och rödlistade arter av växter, svampar och lavar, förekommer huvuddelen av dessa i de identifierade äldre barrskogsobjekten (ved- och marksvampar, lavar) samt rikkärren (orkidéer). Utpekade fågelarter bedöms i första hand förekomma vid de större, öppna våtmarksområdena (t.ex. vadare, skogshöns, trana) samt i de äldre skogsobjekten (t.ex. hackspettar och tättingar). Vidare bedöms sträckande, rastande och födosökande fåglar, t.ex. rovfåglar, gäss, änder och svanar, koncentreras till de större älvarna.

4

Sammanfattningsvis bedöms huvuddelen av inventeringsområdet endast hysa lägre naturvärden då det domineras av yngre produktionsskogar. Det finns dock ett flertal objekt, såväl utspridda som i sammanhängande, korridortäckande områden, som hyser högre naturvärde. De objekt som är särskilt angelägna att bevara intakta är de som har bedömts till naturvärdesklass 1 och 2. Dessa objekt är i den akutella utredningskorridoren, till skillnad från i den gamla utredningskorridoren från 2015, i lägre utsträckning långsträckta i väst-östlig riktning samt korridortäckande, vilket ökar möjligheten för passager med lägre påverkan på förekommande naturvärden.

Den föreslagna linjesträckningen bedöms generellt som lämplig ur naturvärdessynvinkel ifall hänsyn tas enligt underlag i denna naturvärdesinventering. Störst risk för påverkan på förekommande naturvärden bedöms vara vid passager av våtmarker och våtmarksnära skogsmiljöer.

Källor

Webbsidor

Uppgifter om nyckelbiotoper och andra skogliga värden har hämtats från www.skogsstyrelsen.se

Uppgifter om växt- och djurförekomster har hämtats från artportalen.se samt

Uppgifter om rödlistade och skyddklassade arter har tillhandahållits från Artdatabanken.

Uppgifter om Natura 2000-områden, naturreservat och naturvårdsobjekt har inhämtats från länsstyrelsernas hemsidor www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Uppgifter om skyddad natur har även inhämtats från Naturvårdsverket (skyddadnatur.naturvardsverket.se)

Uppgifter om de stora skogsbolagens frivilliga avsättningar har hämtats från skyddadskog.se

De kartor och ortofoton som använts finns tillgängliga på Lantmäteriets karttjänst SeSverige

Litteratur

Ahlén, I. 2011. Fladdermusfaunan i Sverige - Arternas utbredning och status. Kunskapsläget 2011. Fauna och Flora 106(2): 2-19.

Hallingbäck, T. 2016. Mossor - en fältguide. Naturcentrum AB bokförlag.

Jaederfeldt, K. 2003. Tickboken. Sveriges mykologiska förening, Stockholm.

Naturvårdsverket 1997: Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000.

Nitare, J., 2000: Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog, Skogsstyrelsens Förlag.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) _ Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.

SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) _ Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

2016-08-31

Bilaga 1 – Objekt med högre naturvärde

I denna bilaga beskrivs de objekt som vid naturvärdesinventeringen bedömdes ha ett högre naturvärde. Objekt 1-42 ligger inom korridoren som inventerades 2015 och objekt 43 till 65 i korridoren som inventerades 2016. Objekten redovisas på karta i figur 4-9.

1 Örtrik sumpskog

Beskrivning: Sydostsluttande svacka med översilad, örtrik sumpskog med i huvudsak gran och björk och ett buskskikt av gråal och viden. Träden är klenvuxna och medelålders och gamla träd saknas. Fältskiktet är örtrikt med arter som nordisk stormhatt, kärrfibbla, slätterblomma, älggräs samt orkidéarterna tvåblad, skogsnycklar och spindelblomster. I bottenskiktet växer brunmossor, stjärnmossor och vitmossor, bl.a. stor skedmossa och spärrvitmossa. På en mindre höjd i nordligaste delen av objektet växer även mer grovstammiga granar och björkar samt enstaka gamla sälgar med lunglav^{NT} och luddlav. I hela objektet finns blöta partier med vattensamlingar. Objektet är omgivet av medelålders produktionsskog av tall och i viss mån påverkat av gallring i kantzonerna.

Natura 2000-naturtyp: 9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, rörligt markvatten, mineralrik mark och variation i landskapet. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomst av ett flertal naturvårdsarter (nordisk stormhatt, kärrfibbla, slätterblomma, tvåblad, skogsnycklar, spindelblomster, stor skedmossa, lunglav^{NT} och luddlav).

2 Skogsbeklätt rikkärr

Beskrivning: Svagt till måttligt sydostsluttande, trädbeklätt skogskärr med inslag av blandsumpskog på blöt, näringsrik mark. Trädskiktet av främst gran och björk är ungt och klenvuxet. I buskskiktet växer björk, gråal och viden. Fältskiktet är artrikt och domineras av starr, t.ex. knagglestarr och stylvstarr, samt högväxta bredbladiga gräs. Här växer även skogsnycklar, tvåblad, ängssyra, älggräs, gräsull, tätört, snip, ormbär och slätterblomma. I bottenskiktet växer ett flertal rikkärrsindikerande brunmossor, t.ex. guldspärrmossa och stor skedmossa. På mossetuvor växer friskmarksmossor och lingonris. Vid objektets västra gräns står en äldre, grov sälg med lunglav^{NT}, sälgticka samt ett flertal hackmärken från födosökande hackspettar. Objektet är omgivet av medelålders till äldre produktionsskog och det finns enstaka spår av skogsbruk i form av röjningsstubbar.

Natura 2000-naturtyp: 9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

14 Örtrik sumpskog i objekt 1.

15 Skogsnycklar är vanlig i rikare kärr och sumpskogar i västra inventeringskorridoren (t.ex. objekt 1, 2, 3 och 5).

16 Brudsporre är en av flera orkidéarter i objekt 3 och 5.

2016-08-31

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, rörligt markvatten, tuvor, gamla lövträd, mineralrik mark och variation i landskapet. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomster av ett flertal naturvårdsarter (skogsnycklar, tvåblad, gräsull, tätört, snip, ormbär, slätterblomma, lunglav^{NT}, guldspärrmossa, purpurvitmossa, stor skedmossa och späd skorpionmossa).

3 Skogsbeklätt rikkärr

Beskrivning: Trädbeklätt rikkärr på svagt sluttande mark som sträcker sig över en större kraftledning. Trädskiktet består i huvudsak av klen, senvuxen tall med enstaka krokvuxna myrtallar. Myren har en fastmatta med inslag av mindre rännilar och höljor i centrala delar. I bottenskiktet växer rikkärsarter som purpurvitmossa, guldspärrmossa, stor skedmossa, korvskorpionmossa samt räffelmossa. Fältskiktet domineras av starrarter som trådstarr och knagglestarr samt gräsull, snip och blåtåtel. Här växer även ett stort antal orkidéarter som brudsporre, tvåblad, ängsnycklar, lappnycklar, skogsnycklar och korallrot. Övriga noterade arter är fjällskära, kärrspira, slätterblomma, björnbrod, bladvass och revlumner. Vid vattensamlingar växer vattenklöver, sjöfråken och silesår och på flera platser ses utfällningar av järnockra i dyn. Öster om kraftledningen finns inslag av lövrik blandsumpskog i myrkanter och närmast kraftledningen syns viss igenväxning av ung björk kring en gammal skogsväg. I östra delen av objektet sågs en älglega.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogsbevuxen myr och 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, vatten, tuvor och mineralrik mark. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomster av ett stort antal naturvårdsarter (gräsull, snip, brudsporre, tvåblad, ängsnycklar, lappnycklar, skogsnycklar, korallrot, kärrspira, slätterblomma, björnbrod och revlumner). Viss hydrologisk påverkan vid kraftledning sänker naturvärdet något.

4 Storblockig sydbrant

Beskrivning: Litet objekt bestående av medelålders till äldre blandskog med enstaka tallöverståndare vid en mindre sydbrant. Stora block med skarpa kanter har brutits loss från hållmarken. I branten växer sparsamt med grövre aspar med aspticka. Skogen är brandpräglad och det finns rikligt med gamla, höga stubbar med brandspår och kolflarnlav^{NT}. Marken är torr till frisk och domineras av blåbärsris. Uppe på blocken är mosstäcket relativt tjockt och i fuktskrevor växer bl.a. stensöta. På en äldre tall sågs färska spår av tretåig hackspett^{NT}. Uppe på hållan finns enstaka gamla tallöverståndare med brandljud och enstaka torkade gamla taggsvampar sågs på marken. Skogen är påtagligt påverkad av skogsbruk och kanteffekter från närliggande kraftledningsgata.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

17 Storblockig sydbrant med inslag av äldre tallöverståndare (objekt 4).

18 Hydrologiskt påverkat igenväxningskärr längs mindre bäck (objekt 6).

2016-08-31

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde kopplat till naturgivna förutsättningar och element, t.ex. lodytor, block, brandstubbar och lövträd. Objektet har ett visst artvärde, främst knutet till död ved (kolflarnlav^{NT}).

5 Örtrik sumpskog och rikkärr

Beskrivning: Mindre, öppet rikkärr som förses med näringsrikt vatten från sluttningarna i väster, dels från en mindre bäck i sydväst och dels från ett backkärr i nordväst. Den ca 0,5 m breda bäcken rinner längs en sumpskog av klen björk och gråal. Bäckmiljön är örtrik med inslag av skogsnycklar, spindelblomster och ett flertal högrter, t.ex. kärrfibbla och majbräken. I den smala bäckfåran växer brunmossor och stjärnmossor, bl.a. stor skedmossa. På klena granar sågs mindre sjok av garnlav^{NT}.

Det öppna rikkärret visar spår av igenväxning av unga lågvuxna björkar, tallar och granar. Kärret har en blöt fastmatta av vit- och brunmossor med inslag av purpurvitmossa, guldspärrmossa och räffelmossa. I fältskiktet växer bredbladiga gräs, trådstarr, flaskstarr, knagglestarr, fjällskära, snip, älggräs och slätterblomma. På låga mossetuvor växer enbuskar, odon och fräkenarter. I hölJOR växer vattenklöver och här ses utfällningar av järnockra. Röjningsstubbar ute på myren vittnar om påverkan av skogsbruk.

Backkärret i nordväst har en rik örtflora dominerad av kärrfibbla och älggräs men med riklig förekomst av orkidéer som brudsporre, ängsnycklar, tvåblad och skogsnycklar. Backkärret övergår längre upp i sluttningen i lövrik gransumpskog. Här observerades även toлта.

Natura 2000-naturtyp: 9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, vatten, tuvor och kalkrik mark. Objektet har ett högt artvärde genom hög artrikedom och ett stort antal naturvårdsarter i livskraftiga bestånd (brudsporre, tvåblad, ängsnycklar, skogsnycklar, spindelblomster, snip, slätterblomma, toлта, kärrfibbla, guldspärrmossa m.fl.).

6 Igenväxningskärr längs bäck

Beskrivning: Plant till svagt sluttande styltstarrkärr längs mindre bäck. Kärret är öppet till stora delar men med lågvuxen björk i kantzoner. Hela kärret är kraftigt hydrologiskt påverkat vilket visar sig i uttorrade hölJOR och rik uppkomst av granplantor och björksly. Fältskiktet domineras av stortuvig styltstarr och bredbladiga gräs och buskskiktet av viden och björk. Förekomsten av örter är sparsam och består bl.a. av älggräs, kråklöver och slätterblomma. I bottenskiktet växer vanligare vitmossor samt inslag av purpurvitmossa, räffelmossa och palmmossa. Kärret är till stora delar omgivet av ungskog. Öster om vägen, som korsar objektet, har igenväxningsprocessen gått längre med 5-10 m högt björksly. Här finns sparsamma förekomster av kalkgynnade arter som skogsnycklar och gräsull.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

19 Blektjärnsbäcken (objekt 7).

20 Blöt gransumpskog med visst inslag av död ved (objekt 8).

2016-08-31

Motivering: Objektet har trots påtaglig hydrologisk påverkan ett visst biotopvärde knutet till dess relativt mineralrika bäck och våtmarksmiljöer. Objektet har även ett visst artvärde knutet till mindre förekomster av flera naturvårdsarter (skogsnycklar, gräsull, slätterblomma och purpurvitmossa).

7 Blektjärnsbäcken

Beskrivning: Cirka 1 till 2 meter bred bäck som rinner sydöst från Blektjärnen (objekt 9) ner mot Mossamyran och korsar inventeringsområdet. Bäckens botten är stenig-grusig samt bitvis steniga kantzoner. Bäckens flöde är generellt långsamt med ett par mindre snabbflytande partier. Nedströms breder bäcken ut sig till ett kärr där botten är sandig-dyig och vegetationen domineras av flaskstarr, fräkenväxter och vattenklöver. Kärrpartiet övergår sedan i en gransumpskog (se objekt 8). I bäckens mittenparti kantas den av skog eller kalhygge där ingen hänsynszon av träd lämnats. I dessa partier domineras kantvegetationen av låg- och högrörter så som älgört, kråklöver, kärrfibbla, ekorrhår och ekbräken men även viden, stultstarr och tuvtåtel. I bäcken finns måttligt till rikligt med död ved.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett påtagligt biotopvärde med biotopkvaliteter som naturlig hydrologi och botten samt att den bidrar till landskapets variation. Att bäckens strandzon exploaterats på vissa delar av dess sträckning har en negativ inverkan på biologisk mångfald i bäcken. Objektet har ett visst artvärde tack vare enstaka naturvårdsarter (kärrfibbla) och högre artrikedom än omgivande landskap.

8 Gransumpskog

Beskrivning: Långsamt växande, mycket blöt gransumpskog med klara granar samt enstaka tallar, björkar och sälgar. Det finns en åldersspridning i trädsnittet men de äldsta träden saknas och det finns spår av äldre avverkningar i form av gamla avverkningsstubbar. Det finns måttligt med stående död ved och sparsamt med liggande död ved i främst tidiga och medelgamla nedbrytningsstadier. Markvegetationen domineras av vitmossor, blåbär, hjortron och sjöfräken.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde med biotopkvaliteter som död ved (om än sparsamt) och olikåldriga träd. Artvärdet är påtagligt då flera naturvårdsarter och rödlistade arter förekommer (lunglav^{NT}, garnlav^{NT}, gammelgransskål^{NT}, granticka^{NT}, ullticka^{NT} och ulltickeporing^{VU}) där vissa av arterna har en livskraftig förekomst.

9 Blektjärnen

Beskrivning: Liten tjärn omgiven av fastmarksstrand och ett mindre parti med gungfly. Fältskiktet runt sjön domineras av vass, trådstarr, stultstarr, tuvtåtel, kråklöver och vattenklöver. På tjärnens sydöstra sida breder en tallmossa ut sig bevuxen med vitmossor, rosling, ljung, odon, dvärgbjörk och renlavar. Vattnet i tjärnen är relativt klart och troligtvis mineralrikt. I mitten av tjärnen finns ett par små öar. Endast tjärnens sydöstra del ligger inom inventeringsområdet.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

21 Blektjärnen (objekt 9).

22 Tallmosse (objekt 11).

2016-08-31

Motivering: Tjärnen har ett påtagligt biotopvärde med biotopkvaliteter som opåverkad hydrologi, öar och omväxlande strandzon. Objektet har ett visst artvärde då tjärnen har en högre artrikedom än omgivande landskap.

10 Gransumpskog

Beskrivning: Gransumpskog med inslag av låg- och högörtsvegetation. Trädsiktet domineras av gran med inslag av tall, björk och sälg. Här finns enstaka äldre tallöverståndare och grova gamla granar. Det finns en åldersspridning i trädsiktet men de äldsta träden saknas och det finns spår av äldre avverkningar i form av gamla avverkningsstubbar. Det finns måttligt med stående död ved och måttligt med liggande död ved av både björk och gran i främst tidiga och medelgamla nedbrytningsstadier. Markvegetationen domineras av blåbär med låg- och högörtsstråk av ekbräken, hultbräken, älgört, midsommarblomster, stenbär, gullris och kärrfibbla. I objektet finns ett par små källor samt en uttorkad bäckfåra.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde med biotopkvaliteter som död ved, näringsrik mark och olikåldriga träd. Objektet har ett visst artvärde då flera naturvårdsarter påträffades (garnlav^{NT}, lunglav^{NT}, gammelgranskål^{NT}, kärrfibbla samt vågbandad barkbock) där en del av arterna har en livskraftig förekomst.

11 Tallmosse

Beskrivning: Tallmosse med senvuxna gamla tallar samt enstaka talltorrakor. Markvegetationen domineras av vitmossor, fönsterlav, ljung, odon, hjortron och dvärgbjörk. Mossen är förhållandevis torr med enstaka blötare partier i den östra delen där den får ett inslag av gran i trädsiktet. Mossen är svagt dikad men diket är gammalt och har inte längre en stor påverkan på mossens hydrologi. I utkanten av mossen finns kolade stubbar som tyder på att skogen omkring brunnit.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde med biotopkvaliteter som äldre träd, död ved. Objektet har ett visst artvärde enstaka naturvårdsarter förekommer (kolflarnlav^{NT}, mörk kolflarnlav^{NT}, garnlav^{NT} och skogsnycklar).

12 Barrskog

Beskrivning: Talldominerad skog med inslag av gran på frisk till torr mark. Markvegetationen är omväxlande dominerad av blåbär och lingon. Här finns gamla plattkroniga tallar med pansarbark, uppemot 200 år. Enstaka granlågor finns i främst tidiga nedbrytningsstadier samt enstaka tallågor. Det finns samt sparsamt med torrakor av både tall och gran. Mängden död ved är naturligt låg. Längre österut, mot Lill-Mårsjöbäcken (objekt F) ökar islaget av gran och mängden död ved. Här finns enstaka gamla stubbar från tidigare dimensionsavverkning.

Natura 2000-naturtyp: 9010 Västlig taiga

23 Äldre tallskog med inslag av flerhundraåriga, grovbarkiga tallar (objekt 12).

24 Lill-Mårdsjöbäcken (objekt 13) är skyddad som naturreservat och Natura 2000-område.

2016-08-31

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp vilket ger ett påtagligt biotopvärde. Detta förstärks av biotopkvaliteter som död ved och gamla träd. Artvärdet är också påtagligt då ett par naturvårdsarter, inklusive rödlistade arter, påträffades (ullticka^{NT}, stjärntagging^{NT}, garnlav^{NT} och tretåig hackspett^{NT}) där vissa arter har en livskraftig förekomst.

13 Lill-Mårdsjöbäcken

Beskrivning: Grund, mycket stenig och blockig bäck med stenig-grusig botten. Bäckens är grund och har omväxlande långsamflytande och forsande partier med små vattenfall. Det finns måttligt med död ved i bäcken. Bäckens nedre del korsar inventeringsområdet och rinner främst genom skogsmark. På bäckens västra sida finns en äldre barrnaturskog medan bäckens östra sida består av ung produktionsskog med en smal skyddszon av träd mot bäcken. Fältskiktet närmast bäcken domineras av högorter så som midsommarblomster, älgört, flädervänderot, kärrfibbla och flertalet ormbuksväxter samt stråväxter så som flaskstarr, stjärnstarr och tuvåtäl. Trädskiktet domineras av gråal, rönn, säl, björk och gran. I den naturskogsartade barrskogen på bäckens östra sida domineras trädskiktet av gran med inslag av tall, björk och säl samt att det finns måttligt till rikligt med död ved. Objektet är ett naturreservat och Natura 2000-område.

Natura 2000-naturtyp: 3210 Större naturliga vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 1 Högsta naturvärde

Motivering: Objektet har ett högt biotopvärde då det dels utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteter som opåverkad hydrologi, naturlig artsammansättning och död ved. Artvärdet är också högt då flertalet naturvårdsarter, inklusive rödlistade arter, påträffades där flera arter har en livskraftig förekomst (granticka^{NT}, ullticka^{NT}, rosenticka^{NT}, garnlav^{NT}, lunglav^{NT}, skrovellav^{NT}, luddlav, stuplav, korallblylav, kärrfibbla och revlumner). Även arterna flodpärlmussla^{EN} och skogsrör finns i området, de påträffades dock inte under denna inventering men finns upptagna i bevarandeplanen för Lill-Mårdsjöbäckens Natura 2000-område.

14 Mossatjärnen

Beskrivning: Cirkelrund, näringsrik skogstjärn omgiven av ett smalt bälte av gungfly och mjukmatta med vit- och brunmossor, bl.a. späd skorpeonmossa och blek skedmossa. I strandkanten dominerar trådstarr, flaskstarr, vass och vattenklöver, men här växer även snip, kärrspira, vitag och dyblad. Över hela den grunda tjärnen växer nordnäckros och nateväxter. Vattnet är svagt humusfärgat och botten dyg. I tjärnen häckar vigg (hona med 5 ungar) och från skogen kring sjön hördes bl.a. kungsfågel^{VU}, tofsmes, talltita, grå flugsnappare och större hackspett. I tjärnens västra del finns några uddar med gamla myrtallar samt enstaka krokiga torrakor av tall.

Natura 2000-naturtyp: 3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

25 Mossatjärnen (objekt 14).

26 Brandpräglad tallskog (objekt 15).

2016-08-31

Motivering: Objektet har ett påtagligt biotopvärde knutet till Natura 2000-naturtyp, naturlig vattenmiljö och naturlig övergång till omgivande äldre skog och våtmark. Objektet har ett visst artvärde knutet till förekomster av enstaka naturvårdsarter (knipa, späd skorpiomossa och snip).

15 Brandpräglad tallskog och gransumpskog

Beskrivning: Variationsrikt skogsobjekt bestående av en höjd med brandpräglad äldre (150+ år) tallskog på frisk blåbärsmark, delvis omgiven av gran- och blandsumpskog. I tallskogen finns sparsamt med död ved (främst torrakor) men ett flertal brandstubbar med kolflarnlav^{NT}. På två gamla tallar observerades tallticka^{NT}. I västra objektet växer äldre granskog, delvis på sumpmark. Här observerades ullticka^{NT}, garnlav^{NT} samt en hona tretåig hackspett^{NT}. Närmast Mossatjärnen är sumpskogen/tallmossen dikespåverkad med större andel yngre tall och björk. I kanten mot myren i östra objektet växer olikåldrig blandsumpskog med inslag av gamla, senvuxna granar. På den tuviga, blöta marken växer bl.a. skogsnycklar. Även här finns enstaka igenväxta diken, dock endast med lokal påverkan.

Natura 2000-naturtyp: 9010 Västlig taiga

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som död ved och brand i tallskogen och luftfuktighet, flerskiktning och olikåldrighet i gransumpskogen. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomster av flera naturvårdsarter (ullticka^{NT}, kolflarnlav^{NT}, tallticka^{NT}, tretåig hackspett^{NT}, garnlav^{NT} och skogsnycklar).

● ● ●
27 Den rödlistade tallticka^{NT} är en viktig nyckelart i tallskog, då den kan bryta ner tallens kärnved (objekt 15).

28 Körskador i översvämningskärr i anslutning till Sörbodbäcken i norra inventeringskorridoren (objekt 16).

29 Tuvig blandmyr med inslag av rikkärr (objekt 17). Vitblommande snip och enstaka gräsull ses till höger i bild.

2016-08-31

16 Översvämningskärr längs Sörbodbäcken

Beskrivning: Översvämningspräglad kärrparti längs bäck som rinner över myr (Källmyran). Mycket blött och stortuvigt kärr med dominans av styltstarr, trådstarr, blåttåtel och älggräs med inslag av slätterblomma, fjällskära och blodrot. Inget utpräglat bottenskikt utan dybotten i blötaste partier. Järnockrautfällningar förekommer. Bitvis rikligt med klena torrakor vilket vittnar om varierad hydrologi och sannolika bäverfördämningar. Smal, slingrande bäckfåra med humusfärgat vatten. I sydvästra delen övergår myren i smal tarm med trädbevuxen, dikespåverkad igenväxningsmosse med fastmatta av vitmossor samt risvegetation. Längs mossen och ut över kärret går färska, relativt djupa fyrhjulingsspår.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde knutet till den naturliga bäckmiljön med översvämningspåverkan av mineralrikt vatten. Ett visst artvärde förekommer i form av enstaka naturvårdsart knuten till rikare kärrmiljöer (slätterblomma).

17 Blandmyr med inslag av rikkärr

Beskrivning: Svagt sydsluttande blandmyr med öppna, blöta rikkärrsstråk på mjukmatta och gungfly i centrala och västra delar samt trädbevuxen mosse med klena gamla tallar i den östra delen samt i myrkanter. De öppna kärren har inslag av mossetuvor samt vattenfyllda hölJOR. I blötare, centrala kärrensstråk växer vattenklöver, sjöfräken, vitstarr, kärrspira, snip, blek skedmossa och rikkärrsindikerande mossor, t.ex. korvskorpionmossa och guldspärrmossa. Längst i väster ökar andelen rikkärrsarter och här finns ett bladvassbestånd med inslag av gräsull, knagglestarr och ängsnycklar. Blandmyren är tillsammans med den omgivande äldre barrskogen på blåbärsmark en god tjäderlokal. I myrkanten stöttes också två tjädertuppar. På myren häckar även trädpiplärka.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogsbevuxen myr och 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, variationrikedom, mineralrikedom och vatten. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomster av ett flertal naturvårdsarter (tjäder, ängsnycklar, gräsull, guldspärrmossa, korvskorpionmossa och snip).

30 Guldspärrmossa är en god indikatorart för rikkärr (objekt 17).

31 Skogbevuxen myr längs en mindre ås med tallskog (objekt 18).

32 Mindre tallkärr vid Sör-Bodbäcken (objekt 19).

2016-08-31

18 Skogbevuxen myr och tallås

Beskrivning: Variationsrikt objekt med klenvuxet, småtuvatigt tallkärr samt ett mindre stråk lövrik gransumpskog i norr, en fastmarksås med inslag av gamla, vidkroniga tallar i centrala delar samt ett mindre parti tallmosse längst i sydost. Inom hela objektet finns stubbar från plockhuggning. I gransumpskogen finns inslag av gamla, senvuxna granar med påtaglig påväxt av garnlav^{NT} och tagellavar samt måttligt med klenare död ved. Enstaka grova björklågor förekommer också.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogbevuxen myr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivation: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som gamla träd och variation i våtmarksmiljöer. Ett visst artvärde förekommer, i form av enstaka förekomster av naturvårdsarter (garnlav^{NT}).

19 Tallkärr

Beskrivning: Plant till svagt nordsluttande, trädbeväxt fattigkärr på fastmatta av vitmossor med risvegetation, tuvull och dvärgbjörk i fältskiktet. Objektet avgränsas i norr av Sör-Bodbäcken och är delvis igenväxande av unga tallplantor. I mitten av myren finns en mindre fastmarksholme med klen- och rakvuxna medelålders tallar. I objektets västra del ingår en sluttning ner mot myren med olikåldrig, flerskiktad granskog på frisk till fuktig mark med inslag av sumpskog närmast myren. Här observerades rikligt med spår av tretåig hackspett^{NT} samt påtagligt med garnlav^{NT} på gamla granar, bl.a. enstaka kjolgranar. I granskogen finns spår av plockhuggning och sparsamt med död ved. En överflygande gök observerades vid besöket.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde, främst knutet till västra kantzonen mot myren med biotopkvaliteter som gamla träd, flerskiktning och olikåldrighet. Ett visst artvärde förekommer i form av enstaka naturvårdsarter knutna till äldre granskog (tretåig hackspett^{NT} och garnlav^{NT}).

20 Rikkärr

Beskrivning: Objektet består av ett svagt sydsluttande rikkärr på södra Källmyran. Kärrret avvattnas vid södra objektsgränsen av Sör-Bodbäcken. Kärrret har varierande blöt fastmatta och mjukmatta med inslag av höljour och järnockrautfällning. Kärrret är glest trädbevuxet av klena tallar med inslag av krokvuxna myrtallar och torrakor. I kärret växer ett stort antal naturvårdsarter som indikerar rika eller medelrika kärr (se nedan), bl.a. ängsnycklar och rikligt med björnbrodd. Fältskiktet domineras av blå-tåtel och gräsull med vattenklöver, vitstarr, vitag och silesår vid höljour. På tuvor och fastmattepartier växer bl.a. blodrot, praktvitmossa, räffelmossa och blek skedmossa. Från omgivande tallskog hördes bl.a. tofsmes.

Natura 2000-naturtyp: 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

33 Sör-Bodbäcken (objekt 21).

34 Rikkärr vid Sör-Bodbäcken (objekt 22).

2016-08-31

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, kalkrikedom och vatten. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomster av ett flertal naturvårdsarter (ängsnycklar, gräsull, snip, slätterblomma, björnbrodd, purpurvitmossa, guldspärrmossa, korvskorpionmossa och dvärglummer).

21 Sör-Bodbäcken

Beskrivning: Större bäck med naturligt flöde som rinner genom inventeringskorridoren från nordväst mot sydost och vidare ut i Nässjön. Bäckens är ca 2-3 m bred med grusig/stenig botten. Vattnet är svagt humusfärgat, friskt porlande och med ett tillfälligt djup på 2-3 dm. I bäckfåran finns rikligt med större, kalspolade block vilket tillsammans med de svagt rostfärgade trädstammarna (ca 0,5 m ovan vattenytan) vittnar om ett varierande vattenflöde. Vattnet är näringsrikt vilket avspeglas på de örtrika, delvis översvämningspräglade, kantzonerna med arter som älggräs, violer, skogsnäva, flädervänderot, fjällskära, blååtätel, slätterblomma, knagglestarr och bredbladiga gräs. Bitvis påtagligt med grov död ved i bäcken. Björk och gråal är vanligt i träd- och buskskikt och lokalt finns inslag av gamla granar och grövre död ved. Såväl granticka^{NT} som spår av tretåig hackspett^{NT} förekommer. Bäckens rinner relativt rakt genom inventeringsområdet och strandzonerna mot omgivande produktionsskog är förhållandevis små.

Natura 2000-naturtyp: 3210 Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, näringsrikedom, död ved och block- och stenbotten. Objektet har ett påtagligt artvärde genom hög artrikedom och förekomsten av flera naturvårdsarter, vissa i livskraftiga bestånd (tretåig hackspett^{NT}, granticka^{NT}, garnlav^{NT}, knagglestarr, slätterblomma och ormbär).

22 Rikkärr

Beskrivning: Svagt sydsluttande, öppet rikkärr på blöt fastmatta med inslag av dråg och glest spridda mossetuvor. Kärrvegetationen är artrik med bl.a. vattenklöver, strängstarr, gräsull, blååtätel, knagglestarr, snip, blodrot och ängsnycklar i fältskiktet och guldspärrmossa, korvskorpionmossa, purpurvitmossa och blek skedmossa i bottenskiktet. I blötare partier förekommer även dystarr och flaskstarr och i myrkanter observerades kärrfibbla och fjällskära. I norra delen av kärret sågs utfällning av järnockra. Längst i norr övergår det öppna kärret i trädbeväxt mosse. På tuvor växer klen, lågvuxen tall. Gamla, krokvuxna myrtallar saknas. Talltita och grå flugsnappare hördes i myrkanter.

Natura 2000-naturtyp: 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, kalkrik mark och variation i landskapet. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomsten av flera naturvårdsarter (purpurvitmossa, guldspärrmossa, kärrfibbla, snip och slätterblomma).

23 Lövrik gransumpskog

Beskrivning: Mindre, sydsluttande sumpsstråk i terrängen med tät, klenvuxen sumpskog av gran, björk och gråal på blöt, tuvig mark. Blöta stråk och vattensamlingar och träd på socklar. Vegetation av vitmossor, fräkenarter, kabbleka och lågörter (viol, harsyra, stenbär). Tofsmes och talltita hördes från omgivande skog. På friskare mark i kantzonen finns enstaka gamla tallar och gråbarkiga granar med stora sjok garnlav^{NT} och spår av tretåig hackspett^{NT}.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivation: Objektet har ett visst biotopvärde knutet till vatten, lövträd, luftfuktighet och träd på socklar samt ett visst artvärde knutet till naturvårdsarter på gamla träd (garnlav^{NT}, spår tretåig hackspett^{NT}).

24 Rikkärr och sumpskog

Beskrivning: Litet, svagt ostsluttande rikkärr samt ett parti lövrik blandsumpskog i norra delen av objektet. Fältskiktet domineras av trådstarr och blåttåtel med inslag av knagglestarr, blodrot, snip, slätterblomma och mossviol. I blötare stråk med höljor förekommer guldspärrmossa, purpurmossa och blek skedmossa. Trädskiktet är klenvuxet med enstaka krokvuxna myrntallar. Bitvis relativt högvuxet buskskikt av viden, en och dvärgbjörk samt inväxande unga tallplantor. Sumpskogspartiet i norr är delvis blött och stortuvigt (stylvstarr). Från omgivande tallskog hördes tofsmes.

Natura 2000-naturtyp: 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som kalkrikedom och vatten, men försvagas av igenväxningstendenser och objektets ringa storlek. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomsten av flera naturvårdsarter (purpurvitmossa, guldspärrmossa, snip och slätterblomma).

25 Nörd-Bodbäcken

Beskrivning: Liten bäck med naturligt flöde som rinner genom inventeringskorridoren från nordväst mot sydost och vidare ut i Nässjön. Bäckens bredd är ca 0,5-1 m med sandig och storblockig botten i en relativt djup fåra. Vattnet var vid inventeringstillfället tillfälligt lågt, ca 1-2 dm, och sakta porlande. Den örtrika florans längs den relativt breda och flacka sänkan, med arter som älggräs, borsttistel, flädervänderot, skogsnäva, bergslok, violer och bredbladiga gräs, vittnar dock om översvämningsperioder med näringsrikt vatten. Längs bäcken finns ett buskskikt av gråal, björk och en. I norra delen växer gles, äldre fuktgranskog på västra sluttningen ner mot bäcken. Här observerades bl.a. skogsnycklar och kärrfibbla i fältskiktet samt granticka^{NT} på en gammal gran. Längst i söder ingår ett mindre parti anslutande, lövrik gransumpskog och en liten höjd med ett 10-tal gamla grova tallar på mager mark. En sparvhök flög över bäcken och tofsmes hördes från skogen i öster.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

● ● ●
35 Frodig, översvämningspräglad vegetation längs Nörd-Bodbäcken (objekt 25).

Motivering: Bäckmiljön har ett visst biotopvärde knutet till den naturliga, näringsrika vattenmiljön och ett visst artvärde i form av hög artdiversitet och förekomst av några för området relativt vanliga naturvårdsarter (granticka^{NT}, kärrfibbla, slätterblomma och skogsnycklar).

26 Fattigmyr

Beskrivning: Liten plan fattigmyr av mossekaraktär med fastmatta av vitmossor och tuvull, hjortron, odon och dvärgbjörk i fältskiktet. På tuvor och i myrkanter växer klen, senvuxen tall. I västra myrkanten finns en smal bård av äldre gran, björk och enstaka asp samt mindre förekomster av garnlav^{NT}. I norra och södra myrkanterna står måttligt med döda torrakor av tall med knappåslavar. Längst i norr ingår en mindre fastmarkshöjd med flera gamla, brandpräglade tallar samt enstaka brandstubbar med kolflarnlav^{NT}.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde knutet till dess naturliga, opåverkade våtmarksmiljö samt ett visst artvärde knutet till enstaka förekomsten av naturvårdsarter på gamla träd (garnlav^{NT} och kolflarnlav^{NT}).

36 Hälltjärnen är en av flera sjöar och tjärnar i objekt 27.

37 Sträng-blandmyr med tallbevuxna mossesträngar i anslutning till sjö (objekt 27).

2016-08-31

27 Våtmark och tjärnar vid Kälflon

Beskrivning: Större våtmarkskomplex med inslag av två större tjärnar (Långtjärnen och Hälltjärnen) en mindre göl, sträng-blandmyr, tallmosse, trädbevuxna kärr samt mindre hållmarksholmar. Hela objektet ligger inom ett större område med VMI klass 1 (Kälflon). De större skogsbruks- och dikespåverkade myrholmarna ingår inte i objektet.

Hälltjärnen är en relativt djup, näringsrik och fiskbärande tjärn omgiven av fastmark och myrmark med äldre tallskog med inslag av gamla träd. Tjärnen har en smal bård av gungfly med trådstarr, flaskstarr, vass, sjöfräken och vattenklöver i fältskiktet. På tjärnen växer gul näckros och i de dyga strandkanterna sågs dybläddra, snip och späd skorpionmossa. I skogskanten satt en knipholk uppsatt. Långtjärnen har liknande vegetation och vattenmiljö som Hälltjärnen, med visst inslag av rikkärrsindikerande arter som purpurvitmossa och skorpionmossor. I tjärnen observerades en kniphona och i den djupt utgrävda bäcken mellan tjärnarna sågs färska bävergnag och en gammal, brusten fördämning.

Båda tjärnarna har jämna strandkanter utan större vikar och grund. Vallar mot omgivande myrmarker vittnar om att vattenståndet i tjärnarna har sjunkit, ev. till följd av omgivande dikesföretag. Spår av uttorkning och igenväxning syns också på omgivande våtmarker och tallmossepartier.

Väster om tjärnarna finns en långsmal, dikespåverkad tallmosse med tydliga spår av igenväxning av björk, gran och tallplantor. Mindre avverkningsstubbar vittnar om plockhuggning. Mossen sluttar markant ner mot tjärnen i öster och längst i väster finns ett igenväxt gammalt dike. Mossen har klena, senvuxna träd, inslag av gamla krokvuxna träd och sparsamt med klen död ved.

Östra delen av våtmarksobjektet domineras av fattig sträng-blandmyr med tuvsäv, kallgräs, flaskstarr och taggstarr i blöta mjukmatteflarkar och öppna kärr samt mossevegetation och gamla, medelgrova myrtallar på de höga strängarna.

Längst i nordost finns ett par mindre hållmarksholmar med gamla, grova tallar på torr mark av fattigris-typ. På tallar sågs brandljud och på brandstubbar kolflarnlav^{NT}.

I objektet sågs trädpiplärka, grå flugsnappare, talltita, lövsångare, talgoxe samt flockar med överflygande grönsiska och sidensvans.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Biotopvärdet förstärks av variation i våtmarks- och öppna vattenmiljöer och storlek, men sänks av påverkan av markavvattning. Objektet har ett visst artvärde genom ett antal, spridda förekomster av naturvårdsarterna kolflarnlav^{NT}, purpurvitmossa, späd skorpionmossa och snip samt måttliga förekomster av typiska arter för fattiga och intermediära kärr och mossar (t.ex. tuvsäv, taggstarr, kallgräs och vattenklöver).

38 Öppen, fattig starrmyr (del av Kälflon) omgiven av äldre barrskog (objekt 28).

39 Talldominerad, kuperad barrskog med inslag av död ved och rödlistad lavar (objekt 29).

2016-08-31

28 Våtmarker vid östra Kälflon

Beskrivning: Variationsrikt myrkomplex med glest trädklädda mossepartier, blandmyrpartier, fastmarksholmar och öppna kärr. Den västra delen domineras av öppet, plant kärr med en blöt matta av vitmossor bevoxen med bland annat flaskstarr, taggstarr och vattenklöver. Blandmyr-partierna har torrare tuvor bevoxna med dvärgbjörk, odon, björnmossor och hjortron. I myrkanterna finns rikligt med gamla senvuxna tallar och klena talltorrakor. Ännu längre västerut övergår myren till en glest trädbevuxen tallmosse samt partier med sumpskog. Kälflon har i våtmarksinventeringen bedömts till klass 1.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteter som variationsrikedom med fastmarksholmar, blandmyrspartier och trädklädda mossepartier. Detta ger sammantaget ett högt biotopvärde. Artvärdet är visst då objektet har en högre artrikedom än omgivande landskap.

29 Barrskog

Beskrivning: Barrskog med talldominerade, torra höjder samt grandominerade sänkor. Skogen gränsar mot våtmarksobjekt 28 och utgör där fastmarksholmar i myren. Spritt i områden finns utöver gran och tall inslag av björk, sälg och asp, främst i anslutning till de grandominerade sänkorna. Här finns naturligt sparsamt med död ved då skogen är långsamväxande. Enstaka gamla stubbar vittnar om äldre dimensionsavverkning. Spritt i området finns kolade stubbar som tyder på att skogen brunnit. Det finns en ålders- och dimensionsspridning i trädsiktet och här finns gamla tallar uppemot 200 år samt grova lövträd.

Natura 2000-naturtyp: 9010 Västlig taiga

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då området utgörs av Natura 2000-naturtyp vilket förstärks av biotopkvaliteter som äldre lövträd, äldre barrträd, död ved och åldersspridning i trädsiktet. Artvärdet är högt då flera naturvårdsarter, inklusive rödlistade arter, förekommer (vedflamlav^{NT}, garnlav^{NT}, lunglav^{NT}, stuplav, luddlav, dvärgbägarlav^{NT}, kolflarnlav^{NT}, blå taggsvamp^{NT}, dropptaggsvamp, obestämda korktaggsvampar (samtliga arter i släktet är rödlistade eller signalarter) och knärot där flera arter har en livskraftig förekomst.

40 Större sträng-flarkkärr med inslag av rikkärr vid Stormyran (objekt 30).

41 Sågbäcken (objekt 31).

2016-08-31

30 Aapamyrr - Stormyrn

Beskrivning: Den delen av Stormyrn som ligger inom inventeringsområdet utgörs främst av ett mycket blött sträng-flarkkärr. Strängarna består främst av en fastmatta bevuxen med snip, blåttåtel, gräsull och vitag med täta förekomster av björnbrödd, kärrspira och slätterblomma. Flarkarna är av mjukmattetyyp, lösbottnar eller små flarkgölar. Där växer bland annat vattenklöver, sjöfräken och rundsilesår. Det finns järnockrautfällningar på flera ställen på kärret. Västerut finns även partier med glest trädklädd tallmosse. På västra sidan kärret är övergången mellan skog och myr naturlig med små sumpskogspartier med björk och gråal medan den på östra sidan kantas av produktionskog med en skyddszon av äldre träd. Spritt över myren finns senvuxna tallar och talltorrakor. Myren har bedömts hålla klass 3 i våtmarksinventeringen.

Natura 2000-naturtyp: 7310 Aapamyrr, 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Området utgörs av Natura 2000-naturtyp vilket förstärks av biotopkvaliteter som att myren är mineralrik, variationsrik, har en mestadels opåverkad hydrologi samt död ved vilket sammantaget ger ett högt biotopvärde. Artvärdet är påtagligt då flertalet naturvårdsarter förekommer (korvskorpionmossa, ängsnycklar, skogsnycklar, kärrspira, björnbrödd och lunglav^{NT})

31 Sågbäcken

Beskrivning: Cirka 1-2 meter bred bäck med stenig och främst grusig botten. Bäckens grund och i bäcken finns rikligt med död ved av både löv- och barrträd. Strandvegetationen utgörs av hög- och lågörter som skogsnäva, älgört, flädervänderot, kärrfibbla, kabbleka och flertalet ormbuksväxter samt i träd- och buskskiktet gråal, björk, gran och enstaka hägg. I bottenskiktet växer bl.a. kranskhakmossa, spjutmossa och praktmossor. Bäckens långsamflytande, naturligt meandrande med mindre forsande partier och små naturliga vattenfall. I mitten av bäcken finns en gammal damm som förmodligen använts i samband med sågverksverksamhet i närheten. Dammen har inte länge någon inverkan på vattenflödet men utgör ett vandringshinder för fisk.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Sågbäcken har ett påtagligt biotopvärde med biotopkvaliteter som variationsrik bottenstruktur, variationsrikt vattenflöde, död ved och naturlig övergång mellan bäck och omgivande skog. Vandringshinder i form av gammal damm sänker biotopvärdet. Artvärdet är visst då ett par naturvårdsarter förekommer (kärrfibbla, ormbär).

42 Den reglerade Fjällsjöälven med kalspolade block och produktionsskog ända fram till strandkanten (objekt 32).

43 Öppet kärr med rikkärrsmiljöer (objekt 33).

2016-08-31

32 Fjällsjöälven

Beskrivning: Fjällsjöälven är ett biflöde till Ångermanälven och utbyggd för vattenkraft. Älven har på sin väg genom inventeringskorridoren ett rakt flöde med relativt branta, urspolade sluttningar mot omgivande produktionsskog. Det saknas strandängar och strandkanten består i huvudsak av kalspolade block med sparsam vegetation i form av enstaka örter (älggräs, strätta, gullris) och glest stående, buskformiga alar och björkar. Vid älven observerades en nordsträckande ormvråk, en kretsande tornfalk samt en ropande spillkråka (från skogen väster om älven) vid inventeringen 2015.

Natura 2000-naturtyp: 3210 Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som större öppna vattenmiljöer och ledlinjer i landskapet, bl.a. för sträckande fåglar. Biotopvärdet längs älvstränderna är dock relativt lågt, utan värdefulla strandmiljöer. Artvärdet är knutet till tillfälligt förekommande arter, som fiskar och fåglar, då strandmiljöerna har ett obetydligt artvärde.

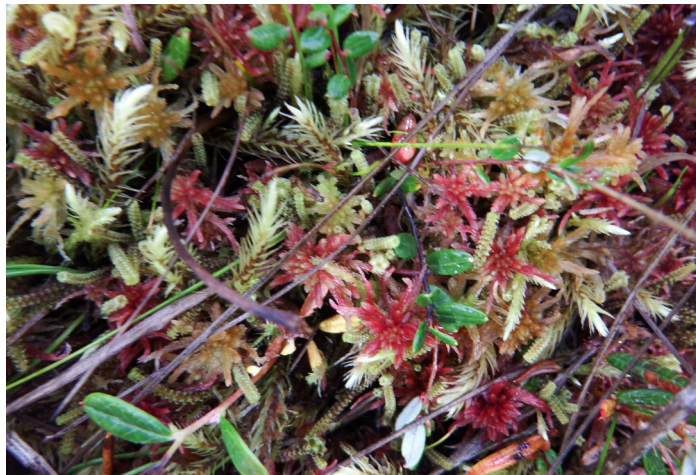
33 Rikt starrkärr

Beskrivning: Plant till svagt sydsluttande, öppet kärr på blöt fast/mjukmatta med inslag av dråg och höljor. Kärret bedöms som intermediärrikt och fältskiktet domineras av trådstarr med inslag av blåttåtel, snip, vattenklöver och enstaka ängsnycklar. I höljor sågs blommande dybläddra, sileshår och dystarr. Bottenskiktet domineras av vanligare vitmossor, men i fuktigare stråk och på tuvor förekommer även sparsamt med purpurvitmossa, piprensarmossa, blek skedmossa och räffelmossa. I myrkanter ökar andelen mossetuvor med klenvuxen tall. Kärret omges av sandåsar med produktionsskog. I ett mindre lövkärr nära vägen strax öster om objektet stöttes en orrhöna.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som naturlighet, kalkrik mark och variation i landskapet. Objektet har ett visst artvärde genom mindre förekomster av flera naturvårdsarter (piprensarmossa, purpurvitmossa, snip, ängsnycklar).

44 Artrik mossflora i objekt 33 (piprensarmossa, purpurvitmossa, blek skedmossa och räffelmossa).

45 Större öppen kärräng vid som i bakgrunden övergår i trädbeklädd mosse (östra delen av Arksjöflon, objekt 34).

46 Sträng-flarkkärr med rikligt förekomst av rikkärrsindikatorn kärrull (östra delen av Arksjöflon, objekt 34).

2016-08-31

34 Arksjöflon

Beskrivning: Arksjöflon består av ett större våtmarkskomplex (VMI klass 1, mycket högt naturvärde) som sträcker sig vidare över ett större område norr och söder om inventeringskorridoren. Inom objektet finns ett flertal våtmarkstyper som öppen mosse, trädbeklädd mosse, sträng-flarkkärr, tallkärr samt öppna, topogena (plana) kärr, såväl fattiga, intermediära som rika. Rakt igenom centrala objektet går en kraftledning i N-S riktning. Väster om kraftledningen dominerar öppna och trädbeväxta fattigkärr på blöt fast/mjukmatta, med inslag av tallmosse och tallkärr i myrkanter. Blötare partier domineras av vitmossor, kallgräs, vattenklöver, flaskstarr och sjöfräken, med myrbjörnmossa och klenvuxna tallar på mossetuvor. Här finns även ett par fastmarksholmar där endast kanterna med tallkärr och blandsumpskog ingår i objektet. I blandsumpskogen nära kraftledningen finns inslag av äldre, grova granar och björkar. Här observerades granticka^{NT}, jungfru marie nycklar samt en tjädertupp. Mellan fastmarksholmarna finns ett flaskstarrkärr på blöt fastmatta med rikligt med klena torrakor.

Öster om kraftledningen går en vattendelare i landskapet vilket har medfört ett parti med öppen eller delvis trädbeklädd mosse. Öster om mossen/kraftledningen är marken något rikare och det finns två större stråk med intermediärrika sträng-flarkkärr. I strängarna växer trådstarr, flaskstarr och kärrull och i de blöta gungfly-flarkarna dystarr, kallgräs, vattenklöver, dybläddra, vitstarr och snip. Längst i söder är sträng-flarkkärrret som rikast med en kärrullsäng, utfällning av järnockra och större andel brunmossor, bl.a. späd skorpionmossa. Längst i öster finns partier med intermediärrik blandmyr med inslag av tallmosse. Här dominerar vitmossor, tuvsäv och tuvull med inslag av arter som blååtätel, vitag, björnbrod och blek skedmossa.

Natura 2000-naturtyp: 7310 Aapamy, 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr och 91D0 Skogbevuxen myr

Naturvärdesklass: 1 Högsta naturvärde

Motivering: Att området utgörs av flera Natura 2000-naturtyper och stor variation av våtmarksmiljöer medför att det bedöms ha högt biotopvärde. Det förstärks av områdets stora yta. Objektet har även ett högt artvärde genom ett flertal förekomster av naturvårdsarter, varav flera i livskraftiga bestånd (tjäder, granticka^{NT}, jungfru marie nycklar, vitstarr, kärrspira, kärrull, snip, skorpionmossor, vattenklöver, kallgräs och björnbrod).

35 Blandmyr

Beskrivning: Objektet består av en glest tallbeväxt blandmyr på plan mark i västra delen och tallmosse i östra och södra delen. Blandmyren har höga, trädbeklädda mossetuvor omgivna av blöt fast/mjukmatta med inslag av höljor. Fältskiktet i kärrpartier domineras av tuvsäv, flaskstarr, vattenklöver och dystarr med lokala inslag av snip och vitstarr. I tallmossepartier växer tuvull, dvärgbjörk och risvegetation. Träden är klena och senvuxna med inslag av medelgrova, krokvuxna myrtallar. Längst i väster finns ett mindre parti lövsumpskog med klen, gruppställd björk och tall samt flaskstarr och blååtätel i fältskiktet. I tallmossen längst i söder (nära tjärnen) finns inslag av gamla, grova tallar med vida kronor.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr

47 Blandmyr med höga mossetuvor och inslag av krokiga myrtallar (objekt 35).

48 Hydrologiskt påverkad tjärn med liten kvarvarande vattenspegel. I bakgrunden ses ett mindre bestånd äldre blandsumpskog (Stor-Svarttjärnen, objekt 36).

2016-08-31

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Objektet har ett visst artvärde genom förekomster av ett mindre antal naturvårdsarter, t.ex. snip och vitstarr, dock främst i form av vanligare arter typiska för fattiga och intermediära kärr och mossar t.ex. vattenklöver och tuvsäv.

36 Stor-Svarttjärnen

Beskrivning: Liten igenväxningstjärn omgiven av äldre blandsumpskog i väster och tallmosse med inslag av gamla, grova tallar i öster. Tjärnens utlopp i nordväst är utdikat och så gott som hela sjösänkan, med undantag av en mindre vattenspegel, är igenväxt med högväxta starr (flaskstarr, trådstarr) och sjöfräken. Runt de öppna vattenytorna, beväxta med näckrosor och nateväxter, finns ett brett parti med gungfly av vitmossor (bl.a. fransvitmossa) och vattenklöver. I tjärnens västra kantzon finns en bård med äldre sumpskog med inslag av gamla grova granar och tallar samt påtagligt med grövre död ved av gran och björk. Sumpskogen är ogallrad och gruppställd. Här växer rikligt med jungfru marie nycklar tillsammans med blåbärsris, fräkenarter och revlumner. Färska spår av tretåig hackspett^{NT} förekommer och dubbeltrast observerades.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde knutet till den befintliga vatten- och sumpskogsmiljön samt omgivande äldre skog med gamla träd och död ved. Det finns ett visst artvärde knutet till förekomsten av enstaka naturvårdsarter i omgivande skogsmark (tretåig hackspett^{NT} och jungfru marie nycklar).

49 Dike i Stor-Svarttjärnens utlopp i norr (objekt 36).

50 Brandpräglad tallnaturskog med stort inslag av gamla träd och död ved (västra delen av objekt 37).

51 Skogbevuxen myr med inslag av gamla myrtallar (del av objekt 38).

2016-08-31

37 Brandpräglad tallskog och gransumpskog

Beskrivning: Objektet består av ett flertal åsar (3 delobjekt) med gammal brandpräglad tallskog med inslag av äldre, lövrik gransumpskog i svackor. De äldsta träden är 150-200 år och har vida, grovgreniga kronor. Det finns rikligt med brandstubbar med kolflarnlav^{NT} och ett flertal tallar har brandljud i stammarna. I anslutning till svackor och omgivande våtmarker ökar andelen äldre gran. På gamla, grövre granar, bl.a. flertalet kjolgranar, växer rikligt med garnlav^{NT} och enstaka sjok med violettgrå tagellav^{NT}. Det finns måttligt med grov död ved, såväl av tall, gran och björk. I sumpskogspartier förekommer orkidéerna korallrot och jungfru marie nycklar och på äldre gamla granar och på lågor sågs signalarterna trådticka och granticka^{NT}. På flera granstammar sågs färsk hackspår av spillkråka^{NT}. I vissa partier är träden något yngre och naturvärdena lägre. Det norra delobjektet består av ås med medelålders tall med en stor andel gamla, vidkroniga tallöverståndare.

Natura 2000-naturtyp: 9010 Västlig taiga

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Det förstärks av biotopkvaliteter som brand, gamla träd, död ved och flerskiktning. Objektet har ett påtagligt artvärde genom förekomsten av flera naturvårdsarter (violettgrå tagellav^{NT}, garnlav^{NT}, kolflarnlav^{NT}, trådticka, jungfru marie nycklar, korallrot, spillkråka^{NT}).

38 Fattigmyr

Beskrivning: Smal, spindelformad fattigmyr med tre mindre, öppna till glest trädbevuxna kärr i norra delarna. Kärren är förbundna av tallkärr och mossepartier. Längst i söder finns ett svagt sydsluttande tallkärr med klen tall och björk på blöt fastmatta av vitmossor, flaskstarr, ängsull och taggstarr. Tallmossepartierna har ett trädskikt av medelgrova äldre tallar med inslag av gamla, krokbevuxna myrtallar. De tre, öppna fattigkärren är svagt sluttande, har i huvudsak fastmatta av vitmossor, blek skedmossa och vanligare starrarter (trådstarr, taggstarr) med varierande grad av blötare dråg, höljor och mjukmattepartier med arter som dystarr, kallgräs, flaskstarr och vattenklöver. I ett blött, lövrikt tallkärr i norra delen av objektet stöttes två tjädertuppar. På myren häckar trädpiplärka.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogbevuxen myr och 7140 Öppna mossar och kärr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Att området utgörs av Natura 2000-naturtyp ger ett påtagligt biotopvärde. Objektet har ett visst artvärde genom ett antal förekomsten av naturvårdsarter (t.ex. tjäder) dock främst i form av mycket vanliga arter typiska för fattiga och intermediära kärr och mossar (t.ex. taggstarr, kallgräs och vattenklöver).

52 Naturligt meandrande å med lugntflytande vatten (Tarån, objekt 39).

53 Biflöde till Tarån med frodig bäckvegetation (objekt 40).

2016-08-31

39 Tarån

Beskrivning: Långsamflytande meandrande å med breda översvämningszoner bevuxna med stråväxter och högrörter så som stylväxt, vass, tuvtåtel och älgört samt viden. Längst åns kanter finns rikligt med översvämningsdödade granar samt gamla levande granar. Vattnet är lätt brunfärgat med lånke- och igelknoppsväxter i botten. På östra sidan ån finns en bred skyddszon med äldre grandominerad skog mot omgivande produktionsskog medan den är smalare på västra sidan. Längst bäckens sidor finns äldre spår av bäver. Tarån är utpekad som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen, bl.a. utifrån sin höga grad av naturlighet samt förekomst av utter^{NT}

Natura 2000-naturtyp: 3210 Större naturliga vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Ån utgörs av Natura 2000-naturtyp vilket förstärks av biotopkvaliteter som mestadels opåverkad hydrologi och naturligt flöde vilket sammantaget ger ett högt biotopvärde. Ån har ett visst artvärde med förekomst av utter^{NT} samt genom en högre artrikedom än omgivande landskap.

40 Biflöde till Tarån

Beskrivning: Bäck som rinner från Bodtjärnen i norr ner till Tarån i söder och korsar inventeringsområdet i mitten av dess sträckning. Bäckens är smal och snabbflytande med forsande och mer lugnflytande partier samt små vattenfall. Den snirklar sig fram och har en stenig till grusig och bitvis sandig botten. Bäckens södra del kantas av högrörter så som nordisk stormhatt, humleblomster, flädervänderot, brudborste och ormbunsväxter med ett trädskikt bestående av lövträd. Bäckens norra del har en sandigdyg botten och omges av främst tuvtåtel. Där har bäcken en bred översvämningszon samt rikligt med grantorror och död granved i bäcken. I bäcken växer igelknopp och lånkeväxter.

Natura 2000-naturtyp: 3210 Större naturliga vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då bäcken utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteter som variationsrik bottenstruktur, variationsrikt bottenflöde, död ved och mineralrikedom. Artvärdet är visst då enstaka naturvårdsarter påträffades (nordisk stormhatt, ormbär) med livskraftig förekomst.

41 Ottomyran

Beskrivning: Glest trädklädd plan myr med en fastmatta av vitmossor bevuxen med trådstarr och snip samt delar av blandmyrskaraktär med mossetuvor. På mossetuvorna växer hjortron, ljung, renlavar och kråkbär. Insprängt i vitmossan finns partier med mineralkrävande brunmossor. På myren finns enstaka äldre tallar och talltorror men även ett uppslag av unga tallar. Detta beror på att myren dikats på både västra och östra sidan. Dikena är dock gamla och har inte länge en stor avvattnande effekt.

Natura 2000-naturtyp: 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

54 Glest trädbeklädd myr med inslag av rikkärrspartier (Ottomyran, objekt 41).

55 Röån är utpekad som riksintresse för naturvården (objekt 42).

2016-08-31

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteten mineralrikt vatten. Biotopvärdet minskar dock på grund av att myren dikats. Artvärdet är påtagligt då flera naturvårdsarter förekommer (piprensarmossa, kärrkammossa, späd skorpionmossa, purpurvitmossa) där vissa arter har en livskraftig förekomst.

42 Röån

Beskrivning: Bred å med långsamflytande medelklart vatten. I vattnet växer olika lånke-, nate- och igelknoppsväxter, bland annat gäddnate och sommarlånke. Botten är dyig-sandig. Närmast ån finns en cirka 2 meter bred översvämningsszon med huvudsakligen stråväxter så som vasstarr och tuvtåtel men även inslag av högrörter. Träd- och buskskiktet domineras av gråal, säl, gran och viden. Längst kanterna finns sparsamt med stående död löv- och barrved och spår av bäver. Vattnet är mineralrikt. Ån omges av produktiv skogsmark med en lämnad skyddszon på vissa platser. Röån är utpekad som riksintresse för naturvården och som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen. I vattendraget förekommer såväl flodpärlmussla^{EN} som utter^{NT}.

Natura 2000-naturtyp: 3210 Större naturliga vattendrag av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Objektet utgörs av riksintresse och Natura 2000-naturtyp vilket förstärks av biotopkvaliteter som i huvudsak opåverkad hydrologi och naturligt flöde vilket sammantaget ger ett högt biotopvärde. Objektet har ett påtagligt artvärde med förekomster av flodpärlmussla^{EN} och utter^{NT} samt för den höga artrikedomen jämfört med omgivande landskap.

56 Frodig kalkgranskog med örtrikt fältskikt och inslag av gamla lövträd (objekt 43).

57 Brandpräglad hållmarkstallskog med kolade brandstubbar (objekt 44).

2016-08-31

43 Kalkgranskog med guckusko-förekomster

Beskrivning: Objektet består av två delobjekt med sedan tidigare registrerade förekomster av den fridlysta orkidén guckusko. Förekomsterna uppmärksammades i samband med en inventering som gjordes 2014 inför byte av luftledning söder om Stor-Finnforsen. Lokalerna är belägna i kantzonen mot en bred kraftledningsgata i direkt anslutning till Storfinnforsens kraftstation.

Det något större delobjektet består av äldre kalkgranskog på frisk till fuktig, örtrik mark med inslag av sumpskog. Insprängt i granskogen finns enstaka gamla, grova sälgar beväxta med signalarterna lunglav^{NT} och stuplav. Fältskiktet är frodigt och mycket artrikt med ett flertal förekommande naturvårdsarter, bl.a. två lokaler i norra respektive södra skogskanten med ett drygt 30-tal plantor av guckusko samt ett flertal fynd av tvåblad, fläckknycklar, fjällskära och kärrfibbla. I sydöstra objektet finns ett litet blött rikkärr beväxt med yngre blandsumpskog. Här observerades ett flertal rikkärrsarter som gräsull, kärrspira, slätterblomma, snip, piprensarmossa och guldspärrmossa. Objektet är utpekad som naturvårdsobjekt av länsstyrelsen.

Natura 2000-naturtyp: 9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Objektet har en påtagligt biotopvärde, i form av kalkrik fuktig mark med rörligt markvatten och inslag av gamla lövträd, dock till viss del påverkat av omgivande kraftledningsgator. Artvärdet är högt, utifrån förekomst av den fridlysta arten guckusko, vilken är upptagen i Artskyddsförordningens bilaga 1, samt ett större antal övriga naturvårdsarter, såväl fridlysta som rödlistade (se ovan).

44 Hällmarkstallskog

Beskrivning: Mindre höjd med äldre, brandpräglad hällmarkstallskog på storblockig, sydsluttande mark. Skogen är naturligt gles och luckig och träden senvuxna och relativt klenstammiga. Marken är torr med en vegetation av renlav, ljung, kråkbär, lingon och blåbär. Objektet är sparad som en hänsynsyta av skogsbruket och är omgivet av hyggen och ungskog. I objektet finns sparsamt med solbelysta lågor och brandstubbar på vilka det växer kolflarnlav^{NT} samt vanligare arter av nållavar och bägarlavar. På grövre stammar växer även mindre sjök med garnlav^{NT} tillsammans med diverse tagellavar.

58 Överblommad guckuskoplanta (objekt 43).

59 Blöt lövsumpskog med björk, gråal och gran (objekt 45).

60 Vitmossor och krok mossor från ett igenväxt dike i mindre sumpskogsobjekt (objekt 46).

2016-08-31

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har trots sin ringa storlek ett visst biotopvärde knutet till störningsregimen brand, trädkontinuitet, naturlighet och solbelyst senvuxen död ved. Det finns även ett visst artvärde i form av mindre förekomster av naturvårdsarter knutna till brandstubbar och trädkontinuitet (kolflarnlav^{NT}, garnlav^{NT}).

45 Lövrik sumpskog

Beskrivning: Sydsluttande sänka med medelålders sumpskog av björk, gran och al, vilken sträcker sig över hela utredningskorridoren från norr till söder. Beståndet är tätvuxet med viss skiktning och begynnande självgallring, vilket har skapat påtagligt med klen död ved samt enstaka grövre torrakor av gran med spår av hackspett. Åldern varierar och det finns inslag av äldre granar och björkar i grövre dimensioner. På en gammal granstam observerades gammelgranskål^{NT} och på äldre granar sparsamt med garnlav^{NT}. Marken är fuktig till blöt med inslag av vattensamlingar. Vegetationen domineras av granvitmossa, blåbär, skogsfräken och hjortron med inslag av kabbleka, grenrör och spärrovitmossa i blötare partier och lågörter i rikare stråk. I buskskiktet växer även gråal och viden. I blöta partier står träden gruppvis på socklar, och på torrare partier växer revlumner.

Natura 2000-naturtyp: 9080 Lövsumpskogar av fennoskandisk typ

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteter i form av naturgivna förutsättningar i lokalklimat och fuktighet samt strukturer i form av skiktning och träd på socklar. Det finns ett visst artvärde i form av naturvårdsarter gynnade av fuktigt lokalklimat och förekomst av äldre träd: gammelgranskål^{NT}, garnlav^{NT}.

46 Dikad blandsumpskog

Beskrivning: Medelålders blandsumpskog av gran, björk och tall med inslag av gamla granar. Objektet är omgivet av contorta-ungskog i norr och ett hygge i söder och väster. Det finns rikligt med stormfällda grövre granar och tallar i tidig nedbrytningsfas (rötade av klibbticka) i beståndskanter mot hygget. Marken är fuktig till blöt med ett marktäckande av granvitmossa, skogsfräken, kärrfräken, hjortron, blåbär och grenrör och ett buskskikt av gran, al, björk, viden och enstaka rönn. Genom objektet i NV/SO riktning går ett större, vattenfyllt dike. I diket växer vattenkrokmossa, praktmossor och vattenklöver och på anslutande torvmark revlumner. Gamla spår av tretåig hackspett^{NT} observerades på en äldre granstam.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har, trots påverkan från omgivande skogsbruk och dikning ett visst biotopvärde knutet till biotopkvaliteterna skiktning, grövre död ved och fuktigt lokalklimat. Det finns ett visst artvärde knutet till förekomster av naturvårdsarter i form av garnlav^{NT} och revlumner.

61 Sträng-blandmyr med trädbevuxta strängar och grunt vattenfyllda flarkar (objekt 47).

62 Lövkärr med högvuxen, tuvig vegetation längs mindre bäck (objekt 47).

2016-08-31

47 Våtmarkskomplex

Beskrivning: Sydligaste delen av ett större våtmarksområde, Kälflon (VMI klass 1). Objektet består av varierande öppen till trädbevuxen igenväxningsmyr, sträng-blandmyr, tallmosse, bäckkärr, sumpskog och fastmarksholmar. Större delen av våtmarken består av fattigmyr men det finns mindre inslag av intermediärrikkärr i blötare myrkanter, där det bl.a. växer blåttåtel, snip, vass, dvärglummer och blodrot.

Längst i väster, nära vägen, ligger en glest trädbevuxen tallmosse med påtaglig förekomst av torrakor på och omkring myren. I västra myrkanten finns ett parti gammal, klenvuxen tallskog med brandstubbar och grova tallågor. Här observerades garnlav^{NT} samt kolflarnlav^{NT} och knappåslavar på den exponerade tallveden. Väster om bäcken som korsar korridoren i N/S riktning finns ytterligare en igenväxningsmyr, svagt sluttande med inslag av intermediärrikkärr. Längs den mindre bäcken finns ett brett lövkärr med ung björk och al. Marken är blöt med inslag av gungfly. Här växer kråklöver, sjöfräken, vattenklöver, flaskstarr, älggräs, brunrör, en- och videbuskar samt fläcknycklar. På vardera sidan av bäcken finns mindre fastmarksholmar med gammal och äldre tallskog, omgiven av sumpskog. På holmen öster om bäcken finns flera grova, vidkroniga tallar med hackmärken av tretåig hackspett^{NT}. Här växer bl.a. revlummer och det finns brandstubbar med kolflarnlav^{NT} och knappåslavar. Öster om bäcken finns en något större sträng-blandmyr med trädbeklädda mossesträngar och blöta flarkar med grund vattenspegel på mjukmatta och gungfly. I och kring flarkarna växer vitag, kallgräs, sjöfräken, dystarr och flaskstarr. Västra myrkanten är rikare med inslag av blåttåtel och snip. Kärret är omgivet av tallmosse i norr och söder, med spår av plockhuggning. Objektet gränsar till Kroktjärnen i norr, vilken verkar vara hydrologiskt påverkad med sänkt vattenstånd. I östra strandkanten observerades ett par trana. Även lavskrika hördes inom objektet. Längst i öster finns ytterligare en mindre igenväxningsmyr, dikad med påtaglig förekomst av unga tall- och björkplantor.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr, 91D0 Skogbevuxen myr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp samt har biotopkvaliteter i form av naturlighet, storlek och mångformighet. Biotopvärdet sänks något på grund av påverkan på hydrologi och igenväxningstendenser. Artvärdet är påtagligt med flera förekommande naturvårdsarter, t.ex. kolflarnlav^{NT}, tretåig hackspett^{NT}, garnlav^{NT}, fläcknycklar och snip.

48 Brandpräglad gammal tallskog

Beskrivning: Smalt objekt med gammal, senvuxen tallskog på nordsluttning ner mot våtmark kring Kroktjärn. Marken är torr till frisk, fattig och träden smala och rakvuxna. Det finns även sparsamt med medelgrova träd med pansarbark och brandspår i form av brandljud. I fältskiktet växer renlavar, kråkbär, ljung, lingon och blåbär. Brandstubbar med kolflarnlav^{NT} är vanligt förekommande men det är sparsamt med lågor och torrakor (tjärgaddar). Beståndet är naturligt glest och ljusöppet och det finns endast sparsamt med granar i undervegetationen. Skogsbruksåtgärder har medfört en bruten lågakontinuitet och avsaknad av gamla och grova träd.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

63 Smal nordsluttning med gammal brandpräglad tallskog (objekt 48).

64 I den äldre granskogen i objekt 49 finns inslag av död ved och gamla granar rika på garmlav^{NT}.

2016-08-31

Motivering: Visst biotopvärde kopplat till brandstörning, gamla träd och död ved. Visst artvärde kopplat till förekomst av enstaka brandgynnade arter (kolflarnlav^{NT}).

49 Äldre granskog och sumpskog

Beskrivning: Äldre, flerskiktad granskog med inslag av dikad sumpskog. Naturskogskvaliteter i form av skiktning, olikåldrighet och diametervariation. I beståndet finns inslag av gamla kjolgranar draperade med garnlav^{NT}. I södra objektet finns ett parti blandsumpskog med gran, tall och björk samt ett mindre tallkärr. Här observerades gammelgranskål^{NT} på stammen av en gammal kjolgran. Beståndet är ogallrat och viss självgallring har inträtt, vilket medfört färskare klen död ved rötad av björk- och fnösketikcka. Det finns spår av avverkning i form av gamla, grova stubbar och endast sparsamt med grövre lågor. I sumpskogen och tallkärret observerades fläcknycklar tillsammans med vit- och björnmossor, tuvull, odon, kråkbär och skogsfräken. Objektet är smalt och gränsar till en skogsbilväg i väster och söder och contorta-ungskog i öster.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Visst biotopvärde knutet till beståndsstruktur och fuktigt beståndsklimat. Den lilla arealen och påverkan från vägar och skogsbruk sänker biotopvärdet. Påtagligt artvärde knutet till förekomster av flera naturvårdsarter (gammelgranskål^{NT}, garnlav^{NT}, fläcknycklar), varav flera i livskraftiga förekomster.

50 Igenväxningsmyr

Beskrivning: Liten, trädbeväxt igenväxningsmyr på fastmatta av vitmossor och högvuxen mossevegetation, bl.a. dvärgbjörk, tuvull och odon. Glesvuxen, klenstammig tall och rikligt med inväxande tall- och granplantor. Grövre myrtallar i myrkanter. Här observerades även fläcknycklar på flera lokaler. Myren är i stort omgiven av ungskog men i västra myrkanter finns ett parti äldre, skiktad blandskog med inslag av gamla, grova tallar (ingår i objekt).

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Visst biotopvärde knutet till våtmarksmiljö med inslag av gamla träd. Visst artvärde knutet till enstaka naturvårdsarter i myrkanter (fläcknycklar).

51 Större rikkärr

Beskrivning: Våtmarksobjekt dominerat av ett större, plant till svagt sluttande öppet rikkärr på blöt fast- och mjukmatta med stort inslag av vattenspeglar samt dråg och gungflypartier. Objektet ligger inom ett större våtmarksområde av VMI-klass 3, Stormyran. Fältskiktet domineras av trådstarr, vattenklöver och sjöfräken men det finns ett stort antal rikkärrsarter samt andra fridlysta arter, t.ex. ängsnycklar (vanligt förekommande), myggblomster (sällsynt förekommande), fläcknycklar, kärrspira, snip, blåttåtel, slåtterblomma, dvärglumner och kärrull. I och kring vattensamlingar sågs även dybläddra och silesår. I mossmattan växer varierande vit- och brunmossor, t.ex. purpurvitmossa, krokmosor, blek skedmossa och räffelmossa. I kärret stöttes en enkelbeckasin och en tornfalk sågs jaga från luften och från en torr-raka på myren. I södra korridorgränsen finns en fastmarksholme med ungskog som undantagits från

65 Större, öppet rikkärr med inslag av blöta dråg (objekt 51). Del av Stormyran (VMI klass 3).

66 Tallmosse och öppet fattigkärr, Fågelmyran (objekt 52).

2016-08-31

objektet. Nordost om rikkärret finns en mindre tallmosse och väster om rikkärret ett tallkärr samt ett mindre parti blandsumpskog. I sumpskogen observerades bl.a. orkidén spindelblomster.

Natura 2000-naturtyp: 7310 Aapamyra, 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 1 Högst naturvärde

Motivering: Högt biotopvärde i form av flera värdefulla Natura 2000-naturtyper och biotopkvaliteter som naturlighet, rörligt mineralrikt vatten och storlek. Artvärdet är högt med ett stort antal naturvårdsarter, inklusive fridlysta arter som t.ex. ängsnycklar, spindelblomster och myggblomster.

52 Fågelmyran

Beskrivning: Huvuddelen av objektet består av de nordligaste partierna av myren Fågelmyran, vilken står i hydrologisk förbindelse med Stormyrans i norr via en smal, nordsluttande sumpskog i norra utredningskorridoren. De delar av fågelmyran som ligger inom objektet domineras av tallmosse och trädbeklätt kärr på fastmatta av vitmossor och mossevegetation. I sydväst finns ett mindre, öppet igenväxningskärr med inslag av taggstarr och stjärnstarr samt flaskstarr och vattenklöver i fuktigare delar. Hela våtmarken är under igenväxning med unga tall- och björkplantor och diken observerades i anslutning till Stormyrans sydöstra utlöpare norr om objektet. Sumpskogen i norr är igenväxande av ung björk, gran och tall. I sumpskogen i norra objektet samt i tallkärret i södra objektet observerades ett flertal lokaler med fläcknycklar och enstaka individer av korallrot.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogbevuxen myr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp. Biotopvärdet sänks något på grund av påverkan från markavvattning. Det finns ett visst artvärde i form av enstaka naturvårdsarter i livskraftig förekomst (fläcknycklar, korallrot).

67 Orkidén ängsnycklar är vanligt förekommande i rikkärret i objekt 51.

68 Äldre granskog med inslag av grova aspar och rikligt med granlågor (objekt 53).

69 Signalarten skinnlav på grovbarkig asp (objekt 53).

70 Granticka^{NT} på grov granlåga (objekt 53).

2016-08-31

53 Äldre granskog

Beskrivning: Äldre granskog på frisk till fuktig, svagt sluttande mark av blåbärstyp med vit- och björnmossor i fuktigare partier. Trädskiktet är relativt likåldrigt och enskiktat, men ogallrat och med en viss gruppställdhet och begynnande självgallring. Insprängt i granskogen finns sparsamt med grova tallar, björkar och aspar. På asparna observerades signalarten skinnlav. Det finns bitvis rikligt med död ved, främst i form av grövre granlågor i tidig nedbrytningsprocess, beväxta med ett större antal olika vedsvampar, bl.a. ullticka^{NT}, granticka^{NT}, vedticka, bitterticka och klibbticka. Förekomsten av död ved är större i östra objektet. I norra objektet finns spår av tretåig hackspett^{NT} och i objektet hördes en varnande spillkråka^{NT}. I kanten om omgivande myr i väster och söder observerades fläckknycklar. Objektet har sannolikt dimensionsavverkats och det finns spår av gamla, grova avverkningsstubbar. I det lilla delobjektet i öster finns även enstaka gamla, grova sälgar med signalarterna lunglav^{NT}, bårdlav, stuplav och luddlav. Här är förekomsten av garnlav^{NT} på gamla kjolgranar också stor.

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då det finns flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald (t.ex. grova, nedbrutna granlågor och äldre lövträd). Artvärdet är högt då det finns flera rödlistade arter i livskraftiga förekomster (ullticka^{NT}, granticka^{NT}, lunglav^{NT}, garnlav^{NT}, spillkråka^{NT})

54 Äldre granskog och sumpskog

Beskrivning: Äldre, sluttande granskog med inslag av sumpskog på fuktig mark med björnmossa och granvitmossa i bottenskiktet och blåbär och skogsfråken i fältskiktet. Insprängt i granskogen finns enstaka gamla tallöverståndare och grovstammiga sälgar med förekomst av signalarterna lunglav^{NT} och bårdlav samt sålgticka. Trädskiktet är tvåskiktat till flerskiktat med gran i underskiktet. Det finns spår av gallring och endast sparsamt med död ved. Just söder om utredningskorridoren observerades begynnande rötning av ullticka^{NT} på en granlåga. I fuktigare sumpskogspartier växer rikligt med garnlav^{NT} på granarna och i norra objektet, på gränsen till krafledningsgatan som korsar objektet, hördes en gärdsmyg varna.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Det finns ett visst biotopvärde baserat på enstaka biotopkvaliteter som fuktigt lokalklimat och förekomst av gamla lövträd. Bio-

71 Stambruten gammal sälg rikt beväxt med epifytiska lavar, bl.a. signalarterna lunglav^{NT} och bårdlav (objekt 54).

72 Smal brant med äldre tallskog mellan contortaplantering och rikkär (objekt 56).

73 Lövrík blandsumpskog längs mindre bäck (objekt 55).

74 I blöta partier av rikkärret i objekt 57 växer den krävande mossarten trekantig svanmossa.

2016-08-31

topvärdet är påverkat genom kanteffekter från kraftledningsgata och omgivande skogsbruk. Det finns ett påtagligt artvärde knutet till förekomsten av enstaka rödlistade arter (garnlav^{NT}, lunglav^{NT}), varav garnlav^{NT} har en livskraftig förekomst.

55 Älvnära våtmark

Beskrivning: Mindre våtmark som leder från ett rikkärr i nordost (objekt 57) via en mindre bäck i lövrik, ung blandsumpskog (björk, al, gran och tall) och en mindre tallmosse vidare ut i Fjällsjöälven i sydväst. Bäckens rinner i flera olika rännilar på blöt och tuvig mark med träd på socklar omgivna av dy- och vattenpölar. I sumpskogen växer viden, bredbladiga gräs, kärrfräken, kabbleka och vitmossor. Den mindre tallmossen är under igenväxning med unga tallplantor. Vegetationen är typisk i form av fattigris och tuvull. Mossen ansluter till lövsumpskogen via ett mindre sluttningskärr med inslag av flaskstarr, kärrfräken och räffelmossa.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett påtagligt biotopvärde främst knutet till bäckmiljön med biotopkvaliteter som översilning, lokalklimat och träd på socklar. Artvärdet är obetydligt på grund av avsaknaden av naturvårdsarter.

56 Smal brant med tallskog

Beskrivning: Liten, smal nordsluttning med gammal, brandpräglad tallskog mellan ett rikkärr i norr och contorta-plantering i söder. Marken är torr till frisk med ett vegetationstäcke av renlavar, kråkbär, lingon och blåbär. Träden är generellt klen- och senvuxna men det finns ett mindre antal grova tallar med pansarbark samt äldre granar med garnlav^{NT}. Objektet är annars tvåskiktat, glesvuxet med viss underväxt av gran. I objektet finns gamla avverkningsstubbar och brandstubbar med kolflarnlav^{NT}.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde i form av kvaliteter som gamla, grovbarkiga träd och trädkontinuitet. Det finns ett visst artvärde knutet till förekomsten av enstaka naturvårdsarter (garnlav^{NT}, kolflarnlav^{NT}).

57 Rikkärr

Beskrivning: Plant till svagt västsluttande rikkärr på blöt, småtuvig fastmatta med inslag av större dråg och mindre rännilar. Fältskiktet domineras av trådstarr, vattenklöver, tuvsäv, sjöfräken, odon, rosling och dvärgbjörk, med igenväxning av unga tallplantor. Över hela myren, men med en koncentration till dråg och blötare partier, växer rikligt med rikkärrsarter, såväl mer krävande arter som ängsnycklar och trekantig svanmossa, som mer allmänna rikkärrsarter: guldspärrmossa, purpurvitmossa, snip, nålstarr och slätterblomma. Här finns även utfällning av järnockra i vattnet. Norra objektet är något rikare tack vare en större lutning. Det större centrala dråget leder vidare till en mindre bäck väster om objektet (objekt 55).

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr

75 Tallmossa med klevvuxen tall och tjockt täcke av vitmossor (objekt 59).

76 Småtvigt rikkärr med igenväxning av tallplantor (objekt 58). Nordligaste delen av Arksjöflon (VMI klass 1).

77 I blöta partier av rikkärr i objekt 58 växer röd skorpiomossa samt ett flertal andra rikkärrsarter.

2016-08-31

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp. Det förstärks av biotopkvalitéer som rörligt, mineralrikt vatten. Artvärdet är högt med förekomst av ett stort antal naturvårdsarter i form av fridlysta arter (ängsnycklar) och typiska rikkärsarter (trekantig svanmossa m.fl.)

58 Rik våtmark, norra Arksjöflon

Beskrivning: Nordvästra spetsen av det större våtmarkskomplexet Arksjöflon (VMI klass 1). Objektet består av ett tallkärr i norr, en blandsumpskog i väster och ett rikkärr i söder. Rikkärret är glest trädbevuxet av klen tall samt unga tallplantor på en småtuvig, blöt fast- och mjukmatta med varierande vit- och brunmossor. Fältskiktet domineras av trådstarr, dystarr, vattenklöver och mosstuvevegetation, men det finns påtagligt med rikkärsarter i anslutning till blötare partier, t.ex. röd skorpionmossa, guldspärrmossa, kärrkrokmossa, kärrspira och snip. Här observerades även utfällning av järnockra. Rikkärret övergår i norr mot ett tallkärr med tätvuxen, klenstammig tall. I väster övergår rikkärret först i ett lövkärr och sedan i blöt, tuvig blandsumpskog på näringsrik mark. Genom sumpskogen går ett igenväxt dike. I sumpskogen växer medelålders till äldre gran, tall, björk och sälg på stortuvig, blöt mark med stylväxt, bredbladiga gräs, kabbleka, kärrviol, mossviol, kärrsilja och älggräs i fältskiktet. I norra delen av sumpskogen observerades enstaka exemplar av orkidén brudsporre tillsammans med andra rikkärsarter, t.ex. slätterblomma. I nordvästra objektet rinner en mindre bäck från våtmarken i nordvästlig riktning. Bäckens bredd är 0,5–0,8 m med ett stilla flöde av humusfärgat vatten på storblockig, dyg botten omgiven av högrötsvegetation.

Natura 2000-naturtyp: 7140 Öppna mossar och kärr, 7230 Rikkärr

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp. Det förstärks av biotopkvalitéer som rörligt, mineralrikt vatten och variation i våtmarksmiljöer. Artvärdet är påtagligt med förekomst av flera naturvårdsarter i form av fridlysta arter (brudsporre) och typiska rikkärsarter (röd skorpionmossa, kärrspira m.fl.).

59 Tallmosse, norra Arksjöflon

Beskrivning: Tallmosse i nordligaste delen av våtmarksområdet Arksjöflon (VMI klass 1), hydrologiskt sammankopplad med större kärrområden söder om utredningskorridoren. På myren växer tät, rakstammig och klenvuxen tall samt rikligt med inväxande unga tallplantor. Marken är plan med ett tjockt, småtuvigt mosstäck av vitmossor och mossevegetation (dvärgbjörk, hjortron, odon, rosling, tuvull). Det finns påtagligt med klenslörade tallar. På fastmarken i östra myrkanten finns en gammal björk med påväxt av lunglav^{NT} och garnlav^{NT} samt flera gamla, grövre tallar vilka ingår i objektet. På en av tallarna sågs spår av födosökande spillkråka^{NT}.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogbevuxen myr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

78 Storbäcken kommer från ett öppet kärr norr om Högåstjärnen (se bakgrund) och rinner genom utredningskorridoren på sin väg mot Fjällsjöälven (objekt 60).

79 Översvämningskärr längs Storbäcken (objekt 60).

80 Gammal sälg med lunglavNT och stuplav i kant mot mindre blandsumpskog (objekt 61).

2016-08-31

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp. Värdet sänks av påverkan på hydrologi och igenväxning, eventuellt orsakad av närliggande skogsbilväg. Det finns ett visst artvärde knutet till enstaka rödlistade arter (lunglav^{NT}, garnlav^{NT}).

60 Våtmark kring Storbäcken, norra Arksjöflon

Beskrivning: Objektet består av ett våtmarksområde med tallmosse, talkärr och sumpskog längs Storbäcken som kommer från Högåstjärnen, söder om korridoren, och rinner genom utredningskorridoren och vidare västerut till Fjällsjöälven. Väster om bäcken finns en trädbeklädd tallmosse med klen, senvuxen äldre tall med inslag av plattkroniga myrtallar och klena torrakor. Mossen är under igenväxning av tallplantor och norr om myren går ett dike. Rakt genom objektet i N/S riktning går en kraftledning. Längs bäcken väster om kraftledningen breder ett blött översvämningskärr ut sig med högvuxen trådstarr, sjöfräken, flaskstarr och kråklöver samt inslag av rikkärrsarter som kärrspira och slätterblomma. Nära bäcken står en myrtall med bohål av hackspett. Bäcken är 0,5-1 m bred, djup och med humusfärgat vatten. Öster om kraftledningen rinner vattnet till bäcken över ett öppet starrkärr i form av dråg över blöt mjukmatta och gungfly. I kärret växer vitmossor, kallgräs, dystarr, vitstarr, sjöfräken, vattenklöver, dybladbra och blek skedmossa. I nordöstra objektet ligger ett större talkärr som i norr övergår i äldre gransumpskog. I talkärret finns rikare partier med vass och blåtåtel. I talkärret stöttes två tjäderhönor och i gransumpskogen sågs färska spår av spillkråka^{NT}, en art som sedan hördes ropa i närheten.

Natura 2000-naturtyp: 91D0 Skogbevuxen myr, 7140 Öppna mossar och kärr

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Biotopvärdet är påtagligt då objektet utgörs av Natura 2000-naturtyp. Värdet sänks av påverkan på hydrologi från dike. Det finns ett visst artvärde knutet till enstaka rödlistade arter (spillkråka^{NT}) och andra naturvårdsarter (tjäder, kärrspira, vitstarr).

61 Äldre blandsumpskog

Beskrivning: Litet objekt med medelålders till äldre, flerskiktad sumpskog av gran, björk, tall och sälg omgiven av produktionsskog. Marken är fuktig, svagt sluttande och bevuxen med vit- och björnmossa, blåbär, skogsfräken, björkpyrola, hjortron och rönnpantor. I objektet finns ett par gamla, grova sälgar och en grov sälglåga. På sälgarna växer signalarterna lunglav^{NT} och stuplav och på granarna påtagligt med garnlav^{NT}. På en torraka av gran sågs gamla hackmärken av tretåig hackspett^{NT}.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har endast ett visst biotopvärde, trots biotopkvaliteter som fuktigt lokalklimat och grova lövträd, på grund av sin ringa storlek. Det finns ett visst artvärde knutet till enstaka förekomster av naturvårdsarter (lunglav^{NT}, stuplav, garnlav^{NT}).

81 Större hänsynsytta med brandpräglad tallskog omgiven av hygge och ungskog (objekt 63).

82 Färska spår av spillkråka^{NT} på jakt efter hästmyror i rötad granstam (objekt 62).

83 Spår av födosökande tretåig hackspett^{NT} på gammal kjolgran (objekt 62).

2016-08-31

62 Äldre gransumpskog

Beskrivning: Äldre granskog med stora delar sumpskog på fuktig, sluttande mark med björn- vitmossa, friskmarks mossor, blåbär, skogsfråken, björkpyrola och lingon i vegetationstäckets. Beståndet är tvåskiktat med gran i huvudskiktet och med underväxt av gran, björk, gråal och rönnpantor. Delvis blockrik mark med mossbeklädda block. Det finns spår av gallring och sparsamt med död ved, främst i form av granlågor i tidigt nedbrytningsstadium, rötade av klubb- och violticka. I torrare partier finns brandstubbar med kolflarnlav^{NT}. I objektet finns enstaka gamla, grova sälgar, rikt lav- och mossbeklädda med bl.a. lunglav^{NT}, bårdlav, stuplav och filt-lavar. På flera granstammar och torrakor sågs äldre spår av tretåig hackspett^{NT} och färsk spår av spillkråka^{NT}.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Trots skogsbrukspåverkan ett visst biotopvärde knutet till fuktigt lokalklimat, rörligt markvatten och enstaka förekomster av gamla, grovbarkiga granar och sälgar. Påtagligt artvärde knutet till förekomst av flera naturvårdsarter (lunglav^{NT}, stuplav, bårdlav, kolflarnlav^{NT}, spillkråka^{NT})

63 Äldre, brandpräglad tallskog

Beskrivning: Större, av skogsbruket lämnad hänsynsytta, med äldre brandpräglad tallskog på nordostsluttning. Objektet är omgivet av hygge och ungskog. Träden är klenvuxna med inslag av gamla medelgrova tallar med pansarbark. Marken är torr med fattigvegetation i övre delar och frisk med blåbär och lingon i nedre delar. Det finns rikligt med mossbeklädda block och brandstubbar med kolflarnlav^{NT} och olika knappnåslavar i objektet. Beståndet är naturligt glesvuxet med sparsamt med gran i under-skiktet. Det finns spår av röjning/gallring och endast sparsamt med död ved.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Visst biotopvärde knutet till naturligt uppkommen brandpräglad tallskog med inslag av gamla träd. Visst artvärde knutet till förekomst av enstaka naturvårdsarter (kolflarnlav^{NT}).

84 I sumpskogsobjekt 64 finns påtagligt med grov död ved i fuktig miljö.

85 Objekt 65 består av en mindre bäck som rinner rakt över utredningskorridoren från söder till norr, hela sträckan genom ett hygge med ungskog.

2016-08-31

64 Äldre gransumpskog

Beskrivning: Större hänsynsyta med lövrik, äldre gransumpskog på nordostsluttning, omgiven av hygge. Beståndet består av flerskiktad gran och björk med inslag av gråal i under skiktet. Marken är fuktig och beväxt med vitmossor (bl.a. spärrvitmossa), blåbär, skogsfräken, klotpyrola, bredbladiga gräs och hjortron. I objektet finns rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier, främst i form av grova granolågor och torrakor. På den döda veden växer främst vanligare vedsvampar som klibbticka, bitterticka och vioticka, men även signalarter som granticka^{NT} och vedticka, vilket vittnar om en viss lågakontinuitet. På grangrenar växer fläckvisa sjok av garnlav^{NT}. I kant mot hygge i norra objektet växer en grov asp med bohål och i södra objektet finns en grov sälglåga och en torraka av asp, båda med lunglav^{NT}. På omgivande hygge har ett flertal grova aspar lämnats som naturvärdesträd.

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Objektet har ett påtagligt biotopvärde knutet till den rika förekomsten av grov död ved i fuktig miljö samt grova lövträd med bohål. Artvärdet är påtagligt med förekomst av flera naturvårdsarter som även är goda indikatorarter för naturvärde (lunglav^{NT}, granticka^{NT}, vedticka, garnlav^{NT}).

65 Liten bäck i ungskog

Beskrivning: Liten bäck som rinner över hygge norrut rakt genom utredningskorridoren. Det är Ingen trädkorridor lämnad längs bäcken utan en smal bård av ung björk, sälg, gråal och gran har växt upp på senare år. Bäckens har ett naturligt flöde och är ca 1 m bred med grusig och stenig botten. Vattnet var vid inventeringstidpunkten 1-2 dm djupt och långsamt flödande. I strandzonen växer hög- och lågörter som älggräs, midsommarblomster, flädervänderot, hultbräken, bergslok, kärrviol, mossviol samt kranshakmossa. I den ca 0,5-0,8 m djupa bäckfåran är miljön fuktig och här växer bl.a. spjutmossa, ringPELLIA och diverse praktmossor. Det finns rikligt med grövre granolågor över bäcken, bl.a. rötade av klibbticka och vioticka.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Objektet har ett visst biotopvärde kopplat till det naturligt flödande vattendraget med inslag av död ved. Det finns ett visst artvärde kopplat till att bäckmiljön är artrikare än det omgivande landskapet.

86 Signalarten vedticka på rötad granolåga (objekt 64).

enetjärn
natur ab

på uppdrag av

